

Avgifter inom äldreomsorgen

Kartläggning och analys
av kommunernas avgiftssystem

Du får gärna citera Socialstyrelsens texter om du uppger källan, exempelvis i utbildningsmaterial till självkostnadspris, men du får inte använda texterna i kommersiella sammanhang. Socialstyrelsen har ensamrätt att bestämma hur detta verk får användas, enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen). Även bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten, och du måste ha upphovsmannens tillstånd för att använda dem.

Artikelnummer 2014-5-9

Publicerad www.socialstyrelsen.se, maj 2014

Korrigerad 2014-06-09: sid 56, Uppgifterna om avgiftssystemen i Avesta kommun har uppdaterats i bilaga 4

Förord

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att kartlägga hur kommunernas avgiftssystem inom vård och omsorg om äldre är utformade. Socialstyrelsen ska i denna rapport beskriva effekterna av det samlade uttaget av avgifter både för den enskilde äldre och för finansieringen av kommunernas vård och omsorg om äldre.

Syftet med rapporten är att ge samlad, aktuell kunskap om kommunernas avgifter inom vården och omsorgen om äldre och beskriva de olika avgiftssystemen. Rapporten syftar också till att ge ett underlag för kommunerna i deras arbete med avgiftsfrågor. Andra målgrupper för rapporten är beslutsfattare, både lokalt och regionalt, och brukarorganisationer.

Rapporten har tagits fram av utredare Anna Bennet Bark (projektledare), Sara Billfalk, Kalle Brandstedt, Anna Hagelbäck, Marcus Nydén, Kristina Stig och Kerstin Westergren. Förstudien och avgiftssimuleringarna har utförts av konsultfirman PwC på uppdrag av Socialstyrelsen. Natalia Borg har varit ansvarig enhetschef för projektet.

Lars-Erik Holm
Generaldirektör

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	7
Bakgrund	8
Uppdragsbeskrivning	8
Gällande regelverk	9
Metodbeskrivning	11
Kartläggning av avgiftssystemen	13
Översikt - Fallbeskrivningar	13
Avgifter för insatser i ordinärt boende	14
Avgifter i permanent särskilt boende	19
Avgifter för övriga insatser	22
Effekter av avgiftsuttaget	26
Slutsatser	36
Referenser	38
Bilaga 1. Kvalitetsdeklaration	39
Bilaga 2. Förstudie och avgiftssimulering, metodbeskrivning	42
Bilaga 3. Enkät till kommunerna	44
Bilaga 4. Tabell över avgiftssystem i kommunernas vård och omsorg om äldre	55
Bilaga 5. Tabell över avgifter i kommunernas vård och omsorg om äldre	80

Sammanfattning

I den här rapporten presenterar Socialstyrelsen en kartläggning av kommunernas avgiftssystem inom vården och omsorgen om äldre. Socialstyrelsen redovisar också en analys av effekterna av avgiftsuttaget för enskilda äldre och för finansieringen av kommunernas vård och omsorg om äldre.

Kartläggningen har genomförts som en totalundersökning med en enkät till alla kommuner. Socialstyrelsen har också låtit göra fördjupade intervjuer av tjänstemän, politiker och brukarrepresentanter från fem kommuner, gjort avgiftssimuleringar i fyra kommuner och arrangerat fokusgrupper med avgiftshandläggare.

Socialstyrelsen konstaterar följande:

- Det saknas en helhetssyn kring avgifterna för de äldres vård och omsorg. Bostadstillägget för pensionärer täcker i många fall inte kostnaderna för hyran i permanent särskilt boende och det saknas koordination mellan kommuner och landsting med avseende på vård- och omsorgsavgifter, patientavgifter samt de äldres egenkostnader för hjälpmedel och tandvård. Systemet är komplicerat och svårt att förstå.
- Kartläggningen visar att det finns många olika avgiftssystem för avgifter inom kommunernas vård och omsorg om äldre. Systemen skiljer sig främst avseende hur avgiften beräknas för insatser i ordinärt boende.
- Avgiftssystemen baseras på en eller flera av följande avgiftskonstruktioner; timavgift, nivåindelad avgift eller en fast avgift som debiteras per månad eller per insats.
- Variationerna i hur mycket de äldre får betala för den kommunala vården och omsorgen beror framförallt på avgifterna för mat, hyra för särskilt boende, kommunernas system för jämkning och vilka insatser som kommunerna tillhandahåller avgiftsfritt.
- Kommunerna skiljer sig åt med avseende på vilka insatser som ingår i det kommunala högkostnadsskyddet. Till exempel ingår inte avgifterna för trygghetslarm i maxtaxan i några kommuner.
- De olika avgiftssystemen påverkar både kommunernas avgiftsintäkter och hur mycket brukarna får betala för sina insatser. Exempelvis betalar en större andel äldre maxtaxa i kommuner som har timavgift för hemtjänst jämfört med kommuner som tillämpar nivåsystem.
- Avgiftskillnaderna mellan kommuner är små för de enskilda individerna och avgiftsintäkterna står för en mindre del av kommunernas finansiering av äldreomsorgen. Genomsnittet för hela riket är omkring fyra procent.

Bakgrund

För drygt tio år sedan infördes nya bestämmelser i 8 kap. 3-9 §§ socialtjänstlagen (2001:453), SoL, om avgifter för äldre och handikappomsorg. Avsikten med de nya bestämmelserna var att

- minska de stora olikheterna i taxesystemet mellan kommunerna och få till stånd en mer enhetlig tillämpning av SoLs avgiftsbestämmelser
- stärka de äldres skydd mot orimligt höga hemtjänstavgifter och låga förbehållsbelopp
- få mer enhetlig beräkning av den enskildes avgiftsgrundade inkomst
- stärka den enskildes rättsäkerhet.

Socialstyrelsen hade från 2002 till 2007 regeringens uppdrag att följa effekterna av reformen. De tidigare utredningarna jämförde läget före reformen i juni 2002 med taxorna i januari 2003, 2004 och 2005. Socialstyrelsen konstaterade att taxereformen medförde att kommunerna anpassat sina avgiftssystem till det nya regelverket och att införandet av högkostnadsskyddet kraftigt minskade variationerna i taxorna mellan landets kommuner. Taxereformen hade däremot inte inneburit, och syftade inte heller till, enhetlighet i kommunernas avgiftssystem. Därför kunde Socialstyrelsen i de tidigare utredningarna identifiera skillnader i hur mycket de äldre fick betala för vården och omsorgen, maten och hyran i särskilt boende. Detta beror på att kommunerna valt att tillämpa olika system för att beräkna avgifterna och göra jämkningar [1, 2].

Uppdragsbeskrivning

Socialstyrelsen har av regeringen fått i uppdrag att kartlägga hur kommunernas avgiftssystem inom vård och omsorg om äldre är utformade. Socialstyrelsen ska också beskriva vilka effekter det samlade uttaget av avgifter får både för den enskilde individen och för finansieringen av kommunernas vård och omsorg om äldre.

Gällande regelverk

Bestämmelserna om kommunernas rätt att ta ut avgifter inom äldreomsorgen finns i 8 kap. SoL. Kommunen får ta ut skäliga avgifter enligt grunder som kommunen bestämmer bland annat för hemtjänst, dagverksamhet, bostad i särskilt boende som inte upplåts genom ett hyresförhållande enligt 12 kap. jordabalken (hyreslagen) och för annan liknande social tjänst. Avgifterna får inte överskrida kommunens självkostnader (8 kap. 2 § SoL). Kommunerna får också ta ut vårdavgifter för kommunal hälso- och sjukvård enligt 26 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), HSL.

Högekostnadsskydd

Ett högekostnadsskydd gör att avgifterna för hemtjänst och dagverksamhet tillsammans med vårdavgifter för långtidssjukvård som kommunen har betalningsansvar för enligt 2 § lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård får uppgå till högst en tolfedel av 0,48 gånger prisbasbeloppet per månad. Detta innebär att den så kallade maxtaxan för de avgifterna är 1 776 kronor per månad för år 2014.

För bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen gör högekostnadsskyddet att avgiften får uppgå till högst en tolfedel av 0,50 gånger prisbasbeloppet per månad (8 kap. 5 § SoL) och förordningen (2013:715) om prisbasbelopp och förhöjt prisbasbelopp för år 2014.

Minimibelopp + boendekostnad = förbehållsbelopp

Det gällande regelverket om avgifter i SoL anger ett förbehållsbelopp och minimibelopp för beräkning av den enskildes avgiftsutrymme. Reglerna om förbehålls- och minimibelopp finns i 8 kap. 6-8 §§ SoL. Bestämmelserna om förbehållsbelopp innebär att avgifterna för hemtjänst och dagverksamhet, vårdavgifter för långtidssjukvård och avgifterna för bostad i särskilt boende inte får uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnadsomkostnader. När avgifterna fastställs ska kommunen också försäkra sig om att den enskildes make, maka eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Förbehållsbeloppet innefattar den faktiska boendekostnaden samt minimibelopp för övriga levnadsomkostnader. Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, radio- och TV-avgift, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. Om boendekostnaden utgörs av en avgift för bostad i särskilt boende ska det inte göras något förbehåll för den avgiften.

Även minimibeloppets styrs av prisbasbeloppet. För ensamstående ska minimibeloppet per månad vara lägst en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet. För var och en av sammanlevande makar och sambor ska minimibeloppet per månad vara lägst 1,1446 gånger prisbasbeloppet. År 2014 är

därför minimibeloppet 5 012 kronor för ensamstående och 4235 kronor per make för makar.

Höjning och sänkning av minimibeloppet

Om en enskild omsorgstagare på grund av särskilda omständigheter varaktigt behöver ett inte oväsentligt högre belopp än det lagstadgade minimibeloppet, ska kommunen höja minimibeloppet i skälig omfattning. Minimibeloppet får också minskas i skälig omfattning om den enskilde inte har en kostnad för en sådan post som minimibeloppet ska täcka till följd av att kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst och dagverksamhet, att kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende, eller att posten tillhandahålls kostnadsfritt (8 kap. 7 § SoL).

Avgiftsberäkning

Avgiftsutrymmet, maxtaxan och kommunens avgiftssystem bestämmer den enskildes avgift. Avgiftsutrymmet beräknas utifrån den månadsinkomst den enskilde kan antas få per månad under det närmaste året. För makar ska den enskildes inkomst anses vara hälften av makarnas sammanlagda inkomster (8 kap. 4 § SoL). Avgiften bestäms sedan utifrån den enskildes avgiftsutrymme och förbehållsbelopp. Kommunens beslut om avgift för den enskilde kan överklagas till förvaltningsdomstol (16 kap. 3 § SoL).

Metodbeskrivning

Socialstyrelsen har samlat in uppgifterna för denna rapport huvudsakligen genom en enkät till alla kommuner, en fördjupad förstudie och en avgiftssimuleringsmodell. Ytterligare uppgifter kommer från bearbetningar av offentlig statistik och diskussionsmaterial från fokusgrupper.

Förstudie

Socialstyrelsen har låtit genomföra en förstudie av hur kommunernas olika avgiftssystem ser ut. Syftet med förstudien var att få en inblick i hur olika avgiftssystem ser ut, att få en uppfattning om variationer inom avgiftsuttaget för olika insatser samt att identifiera områden för fortsatt fördjupning.

Förstudien baseras på fördjupade analyser av fem kommuners avgiftssystem. De fem kommunerna i mellansverige valdes för att representera en spridning av befolkningsstorlek, politisk majoritet och kommunalisering av hemsjukvården.

Resultaten från förstudien baseras på djupintervjuer med tjänstemän och representanter från brukarorganisationer i varje kommun. Förstudien genomfördes av konsultfirman Öhrling Pricewaterhousecoopers (PwC) på uppdrag av Socialstyrelsen. Se bilaga 2 för en detaljerad beskrivning av förstudien.

Enkät

Socialstyrelsen skickade ut en enkät till landets samtliga kommuner under januari 2014. Enkäten innehöll frågor kring kommunernas avgifter för vården och omsorgen om äldre. Enkäten samt en kvalitetsdeklaration finns i bilagor nummer 1 och 3.

Enkäten skickades ut till kommunens registrator och riktades till kommunal verksamhet med ansvar för avgifter inom vården och omsorgen om äldre, till exempel avgiftshandläggare. Av landets 290 kommuner svarade 247 på enkäten vilket motsvarar en svarsandel på 85 procent.

Simuleringsmodell för avgiftsuttag

Socialstyrelsen har låtit genomföra en simulering för avgiftsuttag för att belysa effekterna av olika avgiftssystem inom hemtjänsten. Simuleringen ger möjlighet att illustrera avgifterna för brukarna och kommunernas avgiftsinträkt i olika avgiftssystem.

Simuleringen baseras på uppgifter om beviljad hemtjänstinsats och beslutat avgiftsutrymme på individnivå för brukarna i fyra kommuner. Simuleringsmodellerna är konstruerade av konsultfirman PwC som också har gjort analyserna och samlat in dataunderlaget.

Statistik

Statistikuppgifterna som använts i rapporten är hämtade från Statistiska centralbyrån, Pensionsmyndigheten, Socialstyrelsens patientregister och nat-

ionella strokeregistret Riks-Stroke. Socialstyrelsen har till viss del gjort egna bearbetningar av statistikuppgifterna.

Fokusgrupper

Socialstyrelsen har låtit genomföra två fokusgrupper för att belysa frågan om hur kommunerna hanterar frågan om äldre som har svårt att betala avgifterna för äldreomsorgen. Fokusgrupperna var semistrukturerade vilket innebär att deltagarna får ramfrågor men därefter själva utvecklar sina svar i diskussion med de andra fokusgruppsdeltagarna. Deltagarna får därmed själva belysa de frågor som de finner intressanta och jämföra sina erfarenheter.

Avgiftshandläggare från sammanlagt tio kommuner deltog i diskussionerna. Av de deltagande kommunerna använder omkring hälften ett nivåbaserat avgiftssystem och hälften ett timavgiftsbaserat system. Fokusgrupperna genomfördes av konsultfirman PwC.

Kartläggning av avgiftssystemen

Översikt - Fallbeskrivningar

Socialstyrelsens analyser visar att avgiften för varje enskild insats varierar mycket mellan olika kommuner. Dessutom har kommunerna olika system för att bestämma avgiften när flera insatser ingår i biståndsbeslutet.

I enkäten frågade vi kommunerna hur mycket några fiktiva äldre personer med olika insatser och avgiftsutrymme ska betala enligt avgiftssystemet i kommunen. Syftet med dessa fallbeskrivningar var att ge en bättre uppfattning om vad några vanliga kombinationer av insatser faktiskt medför för avgifter.

Avgift för insatser i ordinärt boende

Det är stor spridning i hur mycket en äldre person får betala för insatser i ordinärt boende. Fall 1 beskriver en person som får hjälp med städning från hemtjänsten och har hemsjukvård i ordinärt boende (se tabell 1). I fallbeskrivning 1 var medianavgiften 1 404 kronor och i hälften av kommunerna var avgiften mellan 1 035 och 1 734 kronor. Den högsta avgiften var 1 776 kronor (maxtaxan). Den lägsta avgiften var 407 kronor (se bilaga 5). Detta är en skillnad på över 1 350 kronor.

Tabell 1. Avgift i ordinärt boende utifrån två fallbeskrivningar

	Fall 1, få insatser	Fall 2, omfattande insatser
Insats per månad	4 timmar hemtjänst (städning), 4 timmar hemsjukvård, larm (månadsavgift utan uttryckning)	40 timmar hemtjänst (25% service, 75% omvårdnad), matlåda 30 portioner, 1 matleverans per dag, 4 timmar hemsjukvård, larm (månadsavgift och 1 uttryckning)
Avgiftsutrymme	4000 kronor	4000 kronor
Avgift den äldre personen får betala, kronor		
Median	1404	2580
25e percentilen	1035	1880
75e percentilen	1734	2850

Källa: Socialstyrelsen, 2014

Fall 2 beskriver en person som har flera insatser i hemmet inklusive en daglig matleverans. Medianavgiften för dessa insatser är 2 580 kronor och avgiften i hälften av kommunerna varierade mellan 1 880 och 2 850 kronor. I de flesta kommunerna kommer personer med insatser av denna omfattning upp till maxtaxan (1 776 kronor för år 2014). Kostnaden för mat tillkommer förutom vård- och omsorgsavgiften. I några kommuner tillkommer även avgiften för larmet.

Avgift för insatser i särskilt boende

Även i särskilt boende är det stor spridning i hur mycket den boende får betala. Fallbeskrivningarna nedan innefattar avgiften för mat samt avgiften för vården och omsorgen. I vissa kommuner ingår även en fast månadsavgift för förbrukningsvaror eller möbler.

I de fiktiva fallen i särskilt boende har personerna heldygnsomsorg och äter samtliga måltider på boendet. Det som skiljer fall 1 och fall 2 åt är avgiftsutrymmet. Fall 1 har ett avgiftsutrymme som är 4 000 kronor. Detta innebär att han eller hon får betala full vård- och omsorgsavgift. Medianavgiften för personen i fallbeskrivningen är 4 876 kronor och i hälften av kommunerna är avgiften mellan 4 623 och 5 149 kronor. Den högsta avgiften är 6 190 kronor och den lägsta avgiften 3 159 kronor (tabell 2).

I fallbeskrivning 2 är avgiftsutrymmet -500 kronor, det vill säga personen har ett negativt avgiftsutrymme. Personen blir därmed avgiftsbefriad för vård- och omsorgsavgiften. Medianavgiften är 3 101 kronor och hälften av kommunerna har en avgift som ligger i intervallet mellan 2 820 och 3 367 kronor.

Avgiftskillnaderna mellan fall 1 och fall 2 beror framförallt på att fall 2 inte betalar någon vård och omsorgsavgift eftersom avgiftsutrymmet inte tillåter detta. Några kommuner har dessutom valt att reducera matavgiften för äldre med ett negativt avgiftsutrymme. Den äldre betalar då endast för råvarorna och befrias från avgiften för tillagning. Variationen i hur mycket den äldre får betala i båda fallbeskrivningarna kommer därför framförallt av hur mycket kommunen tar betalt för maten.

Tabell 2. Avgift för mat, vård och omsorg i permanent särskilt boende utifrån två fallbeskrivningar (exkl. hyra).

Ytterligare avgift för el, förbrukningsvaror och annat som inte tillhandahålls till självkostnad för den äldre kan tillkomma.

	Fall 1, avgiftsutrymme 4000 kronor	Fall 2, avgiftsutrymme -500 kronor
Insats per månad	Heldygnsomsorg, samtliga måltider	Heldygnsomsorg, samtliga måltider
Avgiftsutrymme	4000 kronor	-500 kronor
Avgift den äldre personen får betala, kronor		
Median	4876	3101
25e percentilen	4623	2820
75e percentilen	5149	3367

Källa: Socialstyrelsen, 2014

Avgifter för insatser i ordinärt boende

I det här avsnittet beskriver Socialstyrelsen resultaten av kartläggningen av kommunernas avgifter för insatser i ordinärt boende. Uppgifterna är hämtade från den enkät som Socialstyrelsen skickade ut till landets alla kommuner i januari 2014 samt SCB:s sammanställning av avgiftskonstruktioner för hemtjänsten.

Hemtjänst i ordinärt boende

SCB har sammanställt kommunernas avgiftskonstruktioner för hemtjänst 2013 [3]. En grov uppdelning av de olika avgiftssystemen som presenteras i SCB:s tabell visar att det finns sju huvudsakliga system för hur kommunerna bestämmer avgiften för omsorgsinsatser i hemtjänsten. Avgiftssystemen baseras på en eller flera av följande tre avgiftskonstruktioner; en fast avgifter per månad eller per insats, nivåindelad avgift eller timavgift. Avgiftssystemen finns beskrivna i tabell 3.

Tabell 3. Olika avgiftssystem för hemtjänstens omsorgsinsatser. Antal och andel kommuner som tillämpar de olika avgiftssystemen

System	Avgiftssystem (Omsorgsinsatser)	Antal	Andel, %	Så här fungerar det:
1	Timavgift	145	50	Avgiften beräknas enligt ett fast timavgift och beror på antal beviljade eller utförda timmar.
2	Avgiften indelad i nivåer efter insatsernas omfattning	92	32	Avgiften beräknas efter insatsernas omfattning uppdelad i nivåer.
3	Avgiften indelad i nivåer baserade på inkomsten	22	8	Avgiften beräknas som en procent av avgiftsutrymmet, nettoinkomsten eller bruttoinkomsten i nivåer.
4	Fast månadsavgift	21	7	Avgiften är en fast månadskostnad oberoende av insatsernas omfattning. Om det är mer fördelaktigt för den äldre används ofta timtaxa.
5	Avgiften baseras på insatsnivån och andel av inkomsten	7	2	Avgiften beräknas enligt en blandning av system 2 och 3 ovan.
6	Avgiften beräknas som en bestämd andel av inkomsten	2	0,7	Avgiften beräknas som en bestämd andel av avgiftsutrymmet, nettoinkomsten eller bruttoinkomsten.
7	Olika timavgift beroende på insatsernas omfattning	1	0,3	Avgiften beräknas efter antalet timmar där timavgiften varierar med insatsernas omfattning.

Källa: SCB

De flesta kommuner tillämpar samma avgiftssystem för hemtjänstens serviceinsatser och omsorgsinsatser men i 20 procent av kommunerna beräknas avgiften för serviceinsatser och omsorgsinsatser på olika sätt. Exempelvis finns det flera kommuner som har en timavgift för servicetjänster och en nivåindelad avgift för omsorgstjänster. En annan vanlig lösning är en fast avgift per serviceinsats (exempelvis städning, inköp och tvätt) och timavgift för omsorgsinsatser.

Det vanligaste avgiftssystemet för hemtjänst är timavgift (system 1 i tabell 3). 145 kommuner (50 procent) tillämpar timavgift för omsorgsinsatser från hemtjänsten. Den genomsnittliga timavgiften för alla kommuner är 252 kronor men det finns stor variation i timavgiften. Om timavgiften är hög nås högkostnadstaket efter färre timmar än om timavgiften är låg.

Det näst vanligaste avgiftssystemet är att avgiften delas in i nivåer efter insatsernas omfattning (system 2 i tabell 3). Antalet nivåer varierar. SCB:s

statistik över omsorgsinsatser visar att kommunerna har valt att indela insatserna i två till åtta nivåer. Ytterligare ett tjugotal kommuner har nivåsystem som baseras på nivåer i inkomst istället för insatsernas nivå (system 3 i tabell 3). I kommuner som tillämpar detta avgiftssystem beräknas avgiften som en procent av avgiftsutrymmet, nettoinkomsten eller bruttoinkomsten efter olika nivåindelningar. De kommuner som tillämpar detta avgiftssystem har valt att dela in inkomsterna i två till tio nivåer.

Ett tjugotal kommuner har en fast månadsavgift för omsorgsinsatserna i hemtjänsten (system 4 i tabell 3). I en av dessa kommuner är insatserna avgiftsfria och åtta kommuner tar ut hela avgiftsutrymmet upp till maximalt belopp utan någon justering för insatsernas omfattning.

Det finns ytterligare tre avgiftssystem för omsorgsinsatser i hemtjänsten (system 5, 6 och 7 i tabell 3) men dessa är inte så vanligt förekommande. De sju kommuner som har ett system där avgiften baseras på en kombination av insatsnivån och andel av inkomsten har fler avgiftsnivåer än övriga kommuner. Kommunerna som tillämpar detta avgiftssystem har mellan 25 och 90 avgiftsnivåer. Två kommuner beräknar avgiften som en bestämd andel av inkomsten och en kommun har två olika nivåer på timavgift. I denna kommun är timavgiften är högre upp till en viss nivå av insats, vid mer omfattande insatser tillämpas en något lägre timavgift.

Beviljad eller utförd tid?

Teknikutvecklingen erbjuder nya möjligheter för kommunerna att mäta utförd tid, det vill säga den tid som utföraren verkligen tillbringar med de äldre. Genom så kallade tidmätningssystem går det att registrera faktiskt utförda insatser och tid hos enskilda äldre.

En tredjedel av alla kommuner beräknar hemtjänstavgiften efter utförd tid. Fyra av fem kommuner som beräknar avgiften efter utförd tid har timavgift för hemtjänst. Det är alltså vanligare att ha timavgift i kommuner som beräknar hemtjänstavgiften efter utförd tid jämfört med genomsnittet i landet (hälften av kommunerna har timavgift).

Hälften av kommunerna beräknar avgiften enligt beviljad tid. Då baseras avgiften på insatsernas omfattning enligt biståndsbeslutet och den äldre betalar avgiften oavsett om insatsen blivit utförd eller inte. Det finns också kommuner som beräknar avgiften efter utförda, beviljade insatser. Med detta menas att de äldre inte betalar för beviljade insatser som inte utförts till exempel om hemtjänstpersonalen uteblivit. Det förekommer också att serviceinsatser debiteras efter utförd tid och omsorgsinsatser efter beviljad tid, eller vice versa.

Mat och matdistribution i ordinärt boende

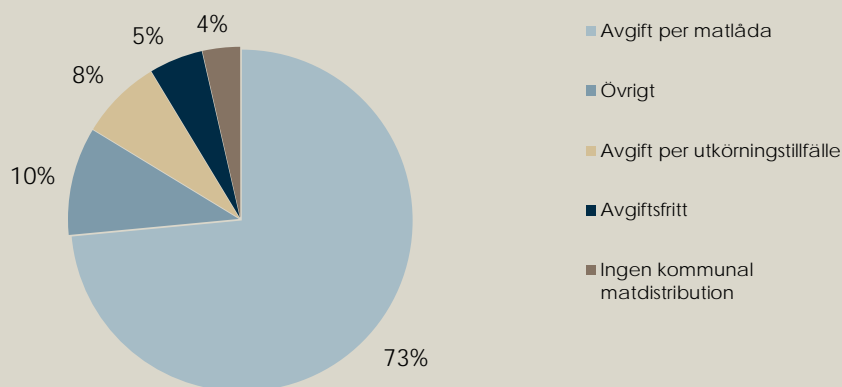
Kommunerna är skyldiga att vid behov bistå med matdistribution, inköp av mat eller i förekommande fall tillredning av måltider. Kostnaden för insatsen att laga maten och distribuera den ska rymmas inom den högsta avgiften för hemtjänst och daglig verksamhet. Kostnaden för själva maten (råvarorna och färdiglagad mat) är utgifter som den enskilde normalt sett bekostar via sitt förbehållsbelopp.

Medianpriset för en matlåda som kommunen distribuerar i ordinärt boende är 50 kronor per matlåda. Hälften av kommunerna ligger mellan 45 och 55 kronor. Kommunernas avgifter för matlådor redovisas i bilaga 5.

Det är vanligast att kommunerna tar ut en distributionsavgift per matlåda. Åtta procent tar ut en avgift per utkörningstillfälle. Om den äldre väljer att få flera matlådor i samma levererans innebär detta system en lägre avgift än om den äldre får matlådorna levererade en och en. Ungefär fem procent av kommunerna distribuerar matlådan avgiftsfritt (figur 1). En ungefär lika stor andel tillhandahåller inte matdistribution. I dessa kommuner hjälper hemtjänsten istället till med att inhandla råvaror och att tillaga maten i den äldres hem. Tio procent av kommunerna beräknar avgiften för matdistribution enligt övriga system. Uppgifterna i figuren redovisar avgiften för matdistribution till äldre som inte har några andra insatser enligt SoL.

Figur 1. Avgiftssystem för matdistribution i ordinärt boende

Avgift för matdistribution till äldre som inte har några övriga insatser enligt SoL i ordinärt boende. Andel kommuner med olika avgiftssystem, procent.

Källa: Socialstyrelsen, 2014

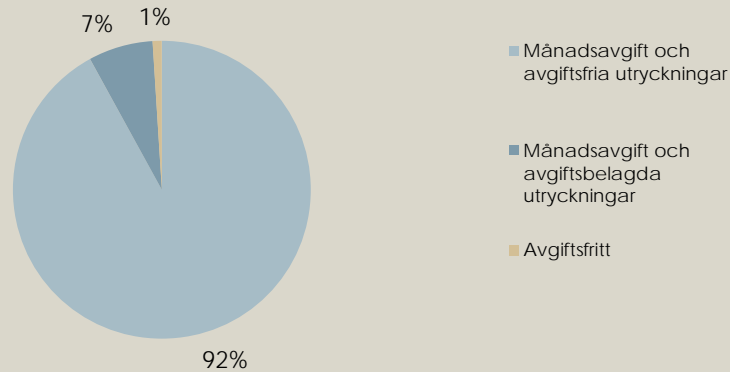
Trygghetslarm i ordinärt boende

Endast en procent av kommunerna tillhandahåller larmet helt avgiftsfritt. Resten av kommunerna tar ut en månadsavgift. Vissa tar ut ytterligare avgifter för installation och anslutning eller larmuttryckningar. I figur 2 nedan redovisas kommunernas olika avgiftssystem för larm.

Vanligast är att ta ut en månadsavgift och ha avgiftsfria uttryckningar. Näst vanligast är att ta ut en månadsavgift samt en avgift för uttryckningarna. Uttryckningsavgiften ingår alltid i maxtaxan. Avgiften för uttryckningar beräknas ofta efter hemtjänstens timavgift och avgiften den äldre får betala beror därmed på hur länge uttryckningen varat. Medianavgiften för trygghetslarm är 200 kronor per månad. Hälften av kommunerna har en månadsavgift som ligger mellan 175 och 244 kronor.

Figur 2. Kommunernas avgiftssystem för trygghetslarm för äldre

Andel kommuner med olika avgiftssystem, procent

Källa: Socialstyrelsen, 2014

Några kommuner angav att månadsavgiften för larm inte ingick i maxtaxan. Detta innebär att den äldre måste betala larmavgiften utöver avgiften för de övriga insatser han eller hon får från kommunen. Den högsta månadsavgiften som inte ingick i maxtaxan var 222 kronor.

Ungefär en femtedel av kommunerna tar ut en avgift för installation och anslutning av trygghetslarm. Installationen ingick i maxtaxan i 40 procent av dessa kommuner. I återstående 60 procent av kommunerna ingick dessa avgifter inte.

Uppgifterna avseende trygghetslarm som presenteras här avser avgiften för trygghetslarm utifrån den tekniska lösning som kommunen normalt tillhandahåller. Utifrån kommentarerna till Socialstyrelsens enkät framkommer det att flera kommuner tar ut andra avgifter om den enskilde behöver en annan typ av trygghetslarm, till exempel via IP- eller GSM-telefoni.

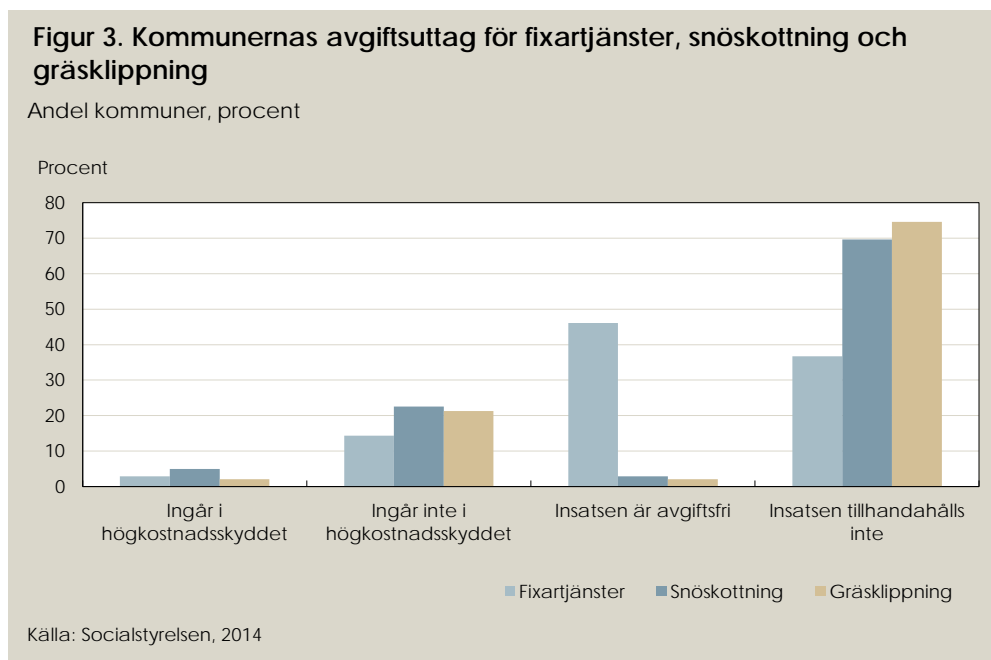
Övriga insatser i ordinärt boende

Avlösning tillhandahålls av många kommuner som ett stöd för att avlasta anhöriga. Många kommuner tillhandahåller denna insats avgiftsfritt upp till ett förutbestämt antal timmar eller tillfällen per månad. I Socialstyrelsens enkät ombads kommunerna ange avgiften för avlösning av anhörig sex timmar per månad. I ungefär tre av fyra kommuner är denna insats avgiftsfri. Utifrån kommentarerna är det tydligt att många kommuner tillhandahåller avgiftsfri avlösningstjänst upp till 15 timmar per månad men att man tar ut en avgift för mer omfattande insats. Medianavgiften för sex timmar avlösning av anhörig per månad är 924 kronor räknat utifrån de kommuner som tar ut en avgift för denna insats.

Fixartjänster är icke behovsbedömda, lättare serviceinsatser till äldre i ordinärt boende. Fixartjänst kan även kallas för lättare servicetjänster, vaktmästarservice, fixarservice med mera. Fixartjänster finns inte i alla kommuner men är oftast avgiftsfria i de kommuner som tillhandahåller tjänsten. I kommuner som tar ut en avgift, ingår dessa tjänster för det mesta inte i högkostnadsskyddet utan tillhandahålls till självkostnadspris.

Snöröjning och gräsklippning är ytterligare tjänster som kommunerna

oftast tillhandahåller till självkostnadspris (se figur 3).

Avgifter i permanent särskilt boende

Individuella avdrag och tillägg i särskilt boende

I permanent särskilt boende betalar de äldre en vård- och omsorgsavgift som omfattas av kommunenes högkostnadsskydd, samt mat och hyra. Det finns en viss variation i vad som ingår i hyran och omsorgsavgiften och vad som tillhandahålls avgiftsfritt från kommunen. Alternativt får den äldre bekosta artiklarna själv genom direkta utgifter eller genom en sänkning av förbehållsbeloppet. Kommunerna kan sänka förbehållsbeloppet om de fritt tillhandahåller sådant som minimibeloppet normalt ska täcka, till exempel förbrukningsvaror, möbler, TV-licens och hygienartiklar. En sänkning av förbehållsbeloppet innebär att avgiftsutrymmet och avgiften kan påverkas. Om avgiftsutrymmet är noll eller negativt har en höjning av förbehållsbeloppet ingen effekt eftersom avgiften inte kan reduceras ytterligare.

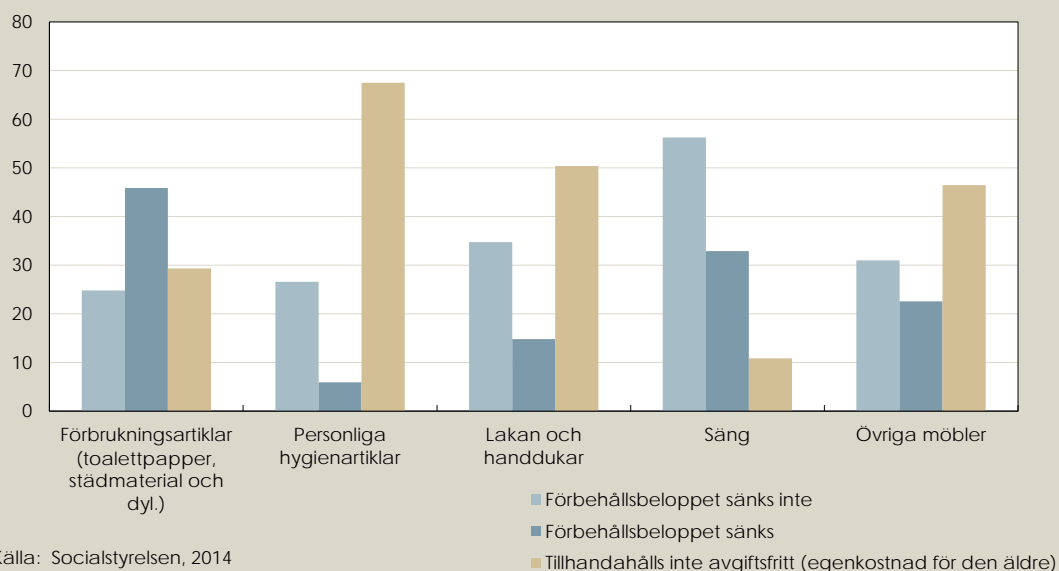
Socialstyrelsens enkätresultat visar att kommunerna hanterar detta på olika sätt (figur 4). Ungefär hälften av kommunerna sänker förbehållsbeloppet när de tillhandahåller förbrukningsartiklar. En fjärdedel av kommunerna tillhandahåller dessa artiklar mot en egenavgift för den äldre. Resten tillhandahåller förbrukningsartiklar utan att förbehållsbeloppet påverkas eller utan att den äldre får betala en extra avgift. Avseende personliga hygienartiklar, lakan och handdukar överläts det vanligtvis till den enskilde att bekosta dessa. I de kommuner som tillhandahåller sådana produkter avgiftsfritt påverkar det för det mesta inte förbehållsbeloppet.

En stor andel av kommunerna tillhandahåller en säng till de boende utan att ta ut en extra avgift. Närmare 60 procent av kommunerna förändrar inte heller förbehållsbeloppet. Man kan säga att sängen ingår i de avgifter som

den äldre redan betalar. Trettio procent av kommunerna sänker däremot förbehållsbeloppet. Övriga möbler får den äldre ofta själv ta med och möblera sin lägenhet med. Nästan hälften av kommunerna har angett att de inte tillhandahåller möbler avgiftsfritt i särskilt boende. Detta kan innebära att de tar ut en extra avgift, låter de äldre själva ta med möbler eller en kombination av båda dessa alternativ. Bland de kommuner som tillhandahåller möbler avgiftsfritt så är det ungefär lika vanligt att förbehållsbeloppet sänks som att det inte sänks.

Figur X. Förändring i förbehållsbeloppet för artiklar som tillhandahålls avgiftsfritt i särskilt boende

Andel kommuner, procent

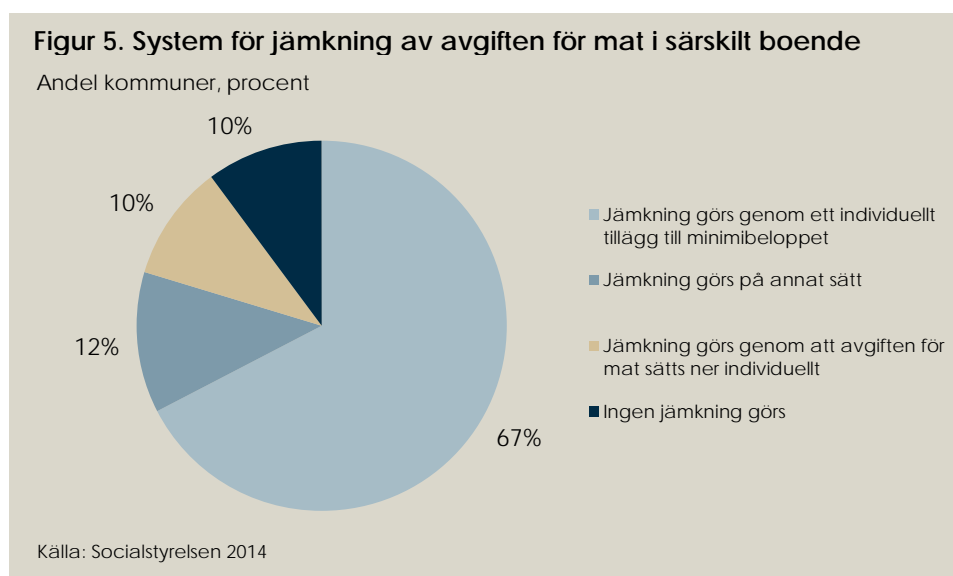
Mat i permanent särskilt boende

I permanent särskilt boende betalar de äldre vård- och omsorgsavgift, hyra och mat. Avgiften för mat utgör en stor del av den totala kostnaden. Variationer i avgifterna för mat mellan kommunerna står därför också för en stor andel av avgiftsvariationerna för särskilt boende i landet. Socialstyrelsens kartläggning av matavgifterna visar att medianavgiften för mat i permanent särskilt boende var 3 090 kronor per månad och avgiften i hälften av kommunerna var 2 882 till 3 373 kronor. Avgifterna för mat i permanent särskilt boende finns redovisade på kommunnivå i bilaga 5. Den högsta månadsavgiften för alla måltider i särskilt boende var 4 410 kronor och den lägsta månadsavgiften var 1 625 kronor.

Kommunen ska under vissa förutsättningar höja minimibeloppet om den äldre har behov av ytterligare medel på grund av särskilda behov (8 kap. 8 § SoL). Till exempel så bör fördyrad kost berättiga till ett högre minimibelopp. Medianen för den maximala höjningen av minimibeloppet på grund av fördy-

rad kost i permanent särskilt boende var 1 341 kronor. I hälften av kommunerna var det maximala höjningen av minimibeloppet för fördyrad kost mellan 1 165 till 1 615 kronor.

Nästan sju av tio kommuner jämkar avgiften för mat i särskilt boende genom att göra ett individuellt tillägg till minimibeloppet. Ungefär en tiondel av kommunerna jämkar matavgiften genom att sänka avgiften för mat individuellt och tolv procent av kommunerna jämkar avgiften på annat sätt. Tio procent av kommunerna jämkar inte avgiften för mat i särskilt boende (figur 5).

Hyra

Hyran för permanent särskilt boende varierar stort. Resultaten från Socialstyrelsens enkät visar att ett tiotal kommuner har en lägsta hyra i särskilt boende som överskrider 5 000 kronor per månad. Socialstyrelsen har valt gränsen 5 000 kronor eftersom detta är den övre gränsen för bostadstillägg till pensionärer.

Andelen lägenheter i särskilt boende som har en hyra som överstiger 5 000 kronor varierar mellan kommunerna. I 25 procent av landets kommuner har hälften av lägenheterna en hyra som är över 5 000 kronor. I 30 procent av kommunerna har samtliga lägenheter i permanent särskilt boende en hyra under 5 000 kronor.

Avgiftsreduktion vid frånvaro från särskilt boende

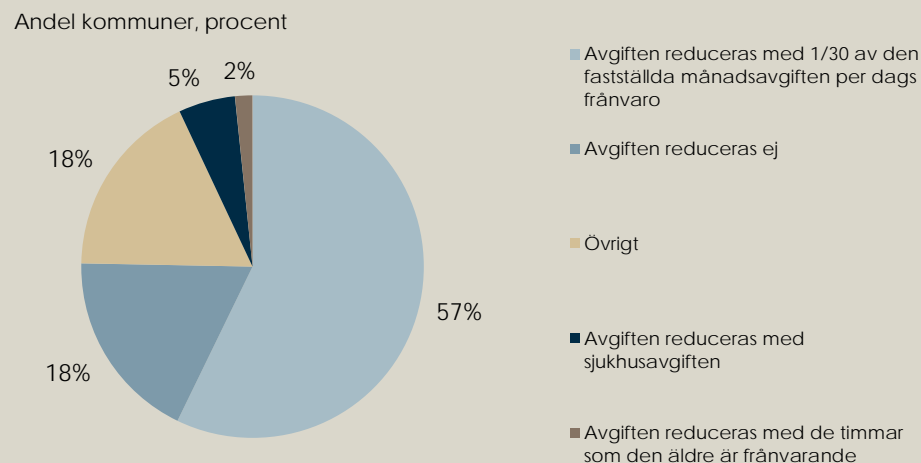
Flera kommuner reducerar vård- och omsorgsavgiften för personer som är frånvarande från sitt särskilda boende på grund av att de vårdas på sjukhus. Socialstyrelsens enkät visar att det är stor spridning i hur avgiftsreduktionen är utformad vilket påverkar hur stor avgiftsreduktionen blir vid frånvaro. Figur 6 beskriver de olika system kommunerna tillämpar för avgiftsreduktion i samband med sjukhusvistelse.

Knappt 20 procent av kommunerna angav att de inte reducerar vård- och omsorgsavgiften för permanent särskilt boende i samband med sjukhusvistelse. Resten av kommunerna reducerar dock avgiften på något sätt. Det är vanligast att reducera avgiften med en trettiondel (1/30) av den äldres fastställda månadsavgift för varje dag som den äldre är inlagd på sjukhus.

Ett fåtal (två procent) kommuner angav att de reducerar avgiften med de timmar den äldre är frånvarande enligt kommunens gällande timavgift. I praktiken innebär detta att den äldre måste vara borta från sitt boende i princip hela månaden för att avgiften ska reduceras. Vid kortare frånvaro når den äldre snabbt upp till maxtaxan och får ingen avgiftsreduktion.

Ur kommentarsfältet som följer med i enkäten kan man utläsa att kommunerna använder många olika sätt att reducera avgiften vid frånvaro. Flera kommuner reducerar matavgiften men inte vård- och omsorgsavgiften. Några kommuner reducerar vård- och omsorgsavgiften med den avgift den äldre får betala till sjukhuset. Det är inte alla kommuner som reducerar avgiften från och med den första dagens frånvaro. Några reducerar vård- och omsorgsavgiften om den äldre är frånvarande en hel månad, andra har satt en nedre gräns vid exempelvis sju, tio eller femton dagars frånvaro för att avgiften ska reduceras.

Figur 6. System för reduktion av avgiften för permanent särskilt boende i samband med sjukhusvistelse

Källa: Socialstyrelsen, 2014

Avgifter för övriga insatser

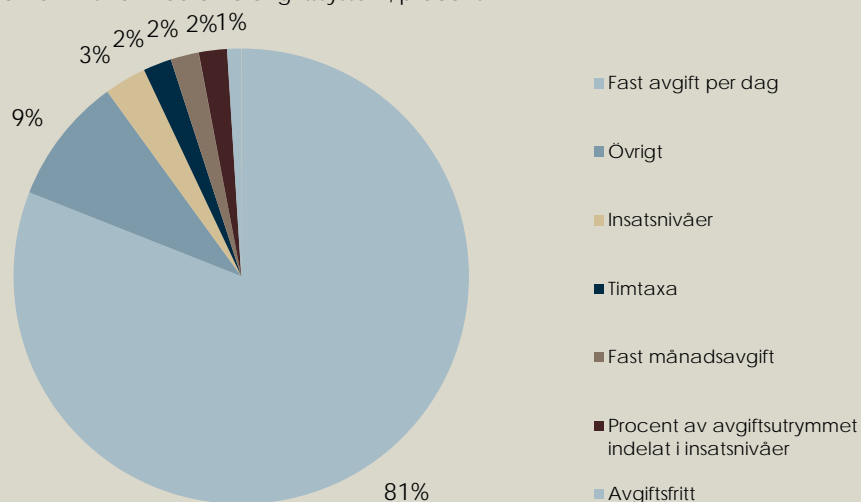
Korttidsboende

Vård- och omsorgsavgiften för korttidsboende ingår i maxtaxan visar djupintervjuerna som ingick i förarbetet med denna rapport. Maten i korttidsboende omfattas inte av det kommunala högkostnadsskyddet och debiteras separat.

Den största andelen av kommunerna tar ut en fast avgift för varje dag som den äldre vistas på korttidsboendet. I flera av dessa kommuner baseras dygnsavgiften på maxtaxan per månad delat med 30. I övrigt tillämpas flera andra avgiftssystem men inget av dem är särskilt vanligt förekommande (figur 7). I flera kommuner beräknas avgiften för korttidsboende på samma sätt som hemtjänstavgiften, till exempel enligt timavgift eller insatsnivåer. Om den äldre debiteras timavgift för korttidsboendet kommer han eller hon snabbt upp till maxtaxan. Enstaka dygn på korttidsboende med timavgift blir därför dyrare än om kommunen tillämpar en fast avgift per dag.

Figur 7. Kommunernas avgiftssystem för korttidsboende för äldre

Andel kommuner med olika avgiftssystem, procent

Källa: Socialstyrelsen, 2014

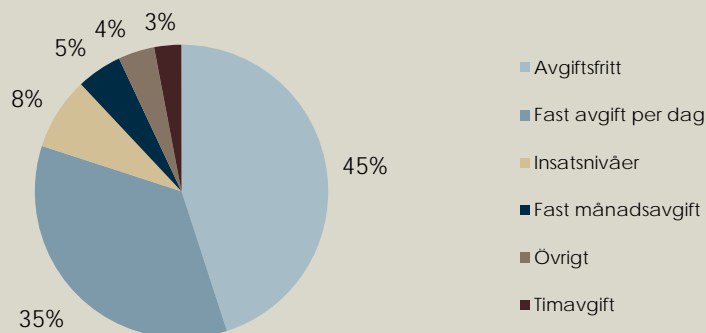
Biståndsbeslutad dagverksamhet

Dagverksamheten är avgiftsfri i nästan hälften av kommunerna. En nästan lika stor andel av kommunerna tar ut en fast avgift per dag. Några kommuner beräknar avgiften efter insatsnivåer som bestäms utifrån antalet dagar eller timmar per vecka som den äldre är beviljad dagverksamhet. Andra kommuner har en fast månadsavgift. Avgiften för dagverksamhet ingår i maxtaxan i 80 procent av kommunerna (figur 8).

I Socialstyrelsens enkät till kommunerna ingår en fråga där kommunerna ombeds redovisa hur mycket en äldre person med biståndsbeslutad dagverksamhet och stöd till anhörig får betala. Sammantaget visar resultaten att medianavgiften för biståndsbeslutad dagverksamhet tre dagar per vecka är 708 kronor räknat på de kommuner som tar ut en avgift. Ungefär en tiondel av kommunerna tar ut maxtaxan för denna insats samtidigt som var fjärde kommun tar ut mindre än 500 kronor. Variationen är alltså stor.

Figur 8. Kommunernas avgiftssystem för biståndsbeslutad dagverksamhet för äldre

Andel kommuner med olika avgiftssystem, procent

Källa: Socialstyrelsen, 2014

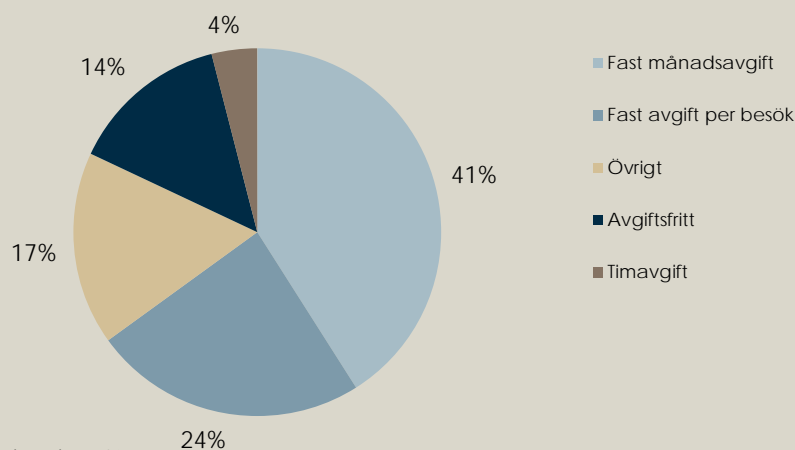
Kostnad för resor och mat i dagverksamheten tillkommer och betalas oftast av den äldre. Några kommuner har dock fria resor eller subventionerar resorna genom färdtjänst eller dylikt. Kostnaden för mat ingår inte i maxtaxan. Medianavgiften för mat i dagverksamhet (förmiddagskaffe, lunch och eftermiddagskaffe) är 61 kronor per dag.

Hemsjukvård

Den kommunala hemsjukvården utgör ett område där det finns stora skillnader i avgifter. De flesta, 85 procent, av kommunerna som bedriver hemsjukvård tar ut en avgift för insatsen. Avgiften ingår då i högkostnadsskyddet. I övriga kommuner är hemsjukvården avgiftsfri.

Figur 9. Avgiftssystem för hemsjukvård i kommunal regi

Andel kommuner med olika avgiftssystem, procent

Källa: Socialstyrelsen, 2014

Kommunerna tillämpar många olika system för avgiftsuttag för hemsjukvård. Många kommuner har valt att ta en fast månadsavgift eller en fast avgift per besök. Andra avgiftssystem som förekommer för hemsjukvård är

timavgift och lösningar som i figur 9 hamnar inom kategorin ”övrigt”. Flera kommuner som tillhör denna kategori tillämpar separata avgiftssystem för äldre som har eller inte har andra insatser från hemtjänsten samtidigt med hemsjukvården.

Djupintervjuerna som ingick i förarbetet med denna rapport visade att kommunerna upplever det som komplext att avgöra hur avgifterna inom hemsjukvården ska hanteras och att det saknas tydlig praxis på området. I en av kommunerna som intervjuades fördes ansvaret för hemsjukvården över på kommunen för endast ett år sedan. I denna kommun uppgav man att det var oklart hur avgiftssystemet för hemsjukvården fungerar eller hur avgiftsuttaget skulle påverka. Man hade därför valt att inte ta ut någon avgift för hemsjukvård i denna kommun. I Stockholms län (förutom Norrtälje kommun) drivs hemsjukvården ännu av landstinget och är då avgiftsfri [8].

Effekter av avgiftsuttaget

Effekter för de äldre

Det finns tydliga regler för hur avgiften beräknas för vård och omsorgsinsatser som biståndsbeslutats enligt SoL. Övriga kostnader för den enskilda som tillkommer men som inte omfattas av regelverket, till exempel mat och hyra i särskilt boende, sjukhusvård och hjälpmedel regleras inte på samma sätt. Det förekommer att äldre har svårt att betala avgifterna för vård och omsorg men det är ovanligt. Kommunerna hanterar frågan om hur man ska förhålla sig till äldre som inte kan betala avgifterna på olika sätt. Det beror på att det gällande regelverket för kommunernas avgifter inom vården och omsorgen om äldre inte beskriver hur avgifterna ska bestämmas för personer som har ett negativt avgiftsutrymme eller av annan anledning inte har råd med vården och omsorgen.

Effekter för kommunerna

Avgifterna står för en liten andel av den totala finansieringen av äldreomsorgens kostnader. Mest intäkter erhöles från avgifter i hemtjänst i ordinärt boende där var finansieringsgraden var nästan sex procent år 2012. Finansieringsgraden för särskilda boenden var lägre.

Simuleringarna av avgifterna för hemtjänst visar att avgiftsintäkterna är högre i avgiftssystem med timavgift än i nivåsystem. Andelen äldre som betalar maxtaxa och medelavgiften är lägre i kommuner med nivåsystem. Timavgift medför också enklare administration men en hög eller medelhög timavgift innebär att brukarna kommer upp till maxtaxan efter relativt få insatser.

De äldres disponibla inkomster

Med disponibel inkomst menas den inkomst som hushållen förfogar över själva och som kan användas till konsumtion eller sparande. Här ingår även ekonomiskt stöd, till exempel bostadstillägg. De första fem åren efter 65-årsdagen har män cirka 290 000 kronor i disponibel inkomst per år, medan kvinnor har cirka 204 000 kronor i disponibel inkomst. Från 70-årsdagen sjunker sedan inkomsterna successivt¹. I tabell 4 redovisas den genomsnittliga disponibla inkomsten per månad för män respektive kvinnor i olika åldrar. Den lilla ökning i disponibel inkomst som ses för åldersgruppen 95 år orsakas av förändringar i garantipensionen (Källa: Pensionsmyndigheten)

¹ Källa: Pensionsmyndigheten

Tabell 4 Disponibel medelinkomst per månad vid olika åldrar för män respektive kvinnor, 2013

Ålder	Män	Kvinnor
65	24 700	17 800
70	21 000	15 100
75	18 000	13 300
80	16 800	12 800
85	16 800	13 000
90	16 000	12 800
95	17 800	13 900
100	15 800	11 500

Källa: Pensionsmyndigheten. Egen bearbetning

Bostadstillägget för pensionärer täcker bostadskostnader upp till 5 000 kronor och det generella minimibeloppet (som i detta räkneexempel inte är anpassat efter individen) är 5 012 kronor för ensamstående. Givet dessa uppgifter kan man grovt uppskatta att den enskilda individen behöver 10 012 kronor i disponibel månadsinkomst (inklusive eventuellt bostadstillägg) för att få ett avgiftsutrymme som är minst noll kronor. Det är viktigt att betona att denna grova uppskattning inte tar hänsyn till förändringar av förbehållsbeloppet till exempel för fördyrad kost eller andra fördyrande omkostnader. Bland personer i åldersgruppen 80-85 hade 25 procent av männen en medelinkomst som var upp till 11 800 kronor. Bland kvinnor i samma ålderskategori hade 25 procent en månadsinkomst som var 9 200 kronor eller mindre.

Sammanboende äldre har 30 procent högre inkomster än ensamboende och personer med högskoleutbildning har högre inkomst än personer med lägre utbildning. Personer födda i Sverige och de som bor i storstadsregioner och större städer har högre inkomst än personer från andra länder eller de som bor i övriga Sverige.

De äldres disponibla inkomster (medianinkomster) har i genomsnitt under en tioårsperiod ökat med 28 procent i fasta priser. Bäst inkomstutveckling för personer över 75 år har sammanboende personer haft, liksom personer födda i Sverige och personer boende i större städer. Sämst inkomstutveckling sedan 2001 har högskoleutbildade personer över 75 år haft. Även ensamstående personer har haft en något sämre inkomstutveckling jämfört med den genomsnittliga ökningen för hela populationen äldre över 75 år (Källa: SCB).

Avgiftsuttagets effekter för äldre med liten inkomst
Socialstyrelsen har låtit anordna två fokusgrupper med syftet att belysa frågan om hur kommunernas avgiftssystem fungerar för äldre som har små inkomster och därför kan ha svårt att betala avgifterna, mat och hyra. Slutsatsen är att det saknas ett enhetligt arbetssätt för dessa frågor. Detta kan bero på att det gällande regelverket inte beskriver hur avgifterna ska bestämmas för personer som har ett negativt avgiftsutrymme.

De kommuner som deltog i fokusgrupperna har utvecklat egna system för att hantera frågan under vilket avgiftshandläggare, biståndsbedömare, ekonomiavdelning och inkassobolag involveras i olika utsträckning. Kommunerna ser också olika på när inkasso ska kopplas in och vilken av kommu-

nens handläggare som har rätt att ge anstånd, skriva av skulder eller skapa avbetalningsplaner.

En vanlig första åtgärd när betalningssvårigheter upptäcks är att göra en ny prövning av inkomstuppgifterna, gå igenom den äldres utgifter och göra en ny avgiftsberäkning. Därefter följer olika möjliga åtgärder, exempelvis anstånd och avbetalningsplaner. Den äldre uppmanas dessutom alltid att söka bostadstillägg. Några kommuner har valt att justera avgiften för mat för att hjälpa enskilda äldre med liten disponibel inkomst. Till exempel minskas matavgiften eller så höjs minimibeloppet för att täcka den faktiska matkostnaden. Andra kommuner erbjuder inte denna möjlighet. Anhöriga kan också involveras för att hitta en gemensam lösning om skulden fortsätter växa. Ett par kommuner ser även över om den äldre är i behov av en god man. Betalningssvårigheterna har inte nödvändigtvis ekonomiska grunder utan kan vara ett uttryck för att den äldre inte klarar av att hantera betalningar av andra skäl, till exempel demenssjukdom. Det förekommer även att äldre hänvisas till att söka ekonomiskt bistånd.

Avgiftshandläggarna upplevde det inte som ett omfattande problem att äldre har så dålig ekonomi att de inte har råd att betala avgifterna för vård och omsorg. Alla kommunrepresentanterna uppgav dock att betalningssvårigheter förekommer. Deltagarna var överens om att det finns två typer av betalningssvårigheter; en grupp äldre som permanent har svårt att betala, och en grupp äldre som har svårt att betala vid enstaka tillfällen. Deltagarna angav att majoriteten av de äldre med dålig ekonomi identifieras i samband med att avgiftsbeslutet fattas vilket förhindrar att deras avgift överstiger betalningsmöjligheterna. Kommunerna fortsätter dock att ge den beviljade insatsen via hemtjänst eller särskilt boende även för äldre som inte betalar sin avgift.

Det är mycket ovanligt att äldre får skulder på grund av avgifterna för mat, hyra, vård och omsorg och att dessa inte betalas efter sedvanlig påminnelse. I de händelser då den äldre inte betalar, trots påminnelser, kan skulden skrivas av. Det uppfattas som svårt att driva in skulder som uppstår till följd av avgifterna.

Hyra i permanent särskilt boende

I Socialstyrelsens fokusgrupper med avgifthanläggare från ett tiotal kommuner diskuterades möjliga effekter av höga hyror i särskilt boende. Höga hyror upplevdes av avgiftshandläggarna i de flesta fall inte bidra till ekonomiska svårigheter eftersom kommunerna beräknar den faktiska bostadskostnaden vilket påverkar förbehållsbeloppet och därmed avgiften. Kommunerna angav att de tar hänsyn till dubbla boendekostnader vid flytt till särskilt boende antingen genom att reducera hyran för det särskilda boendet eller genom att reducera vård- och omsorgsavgiften. Avgiftshandläggarna angav att de uppmanar alla som bedöms ha rätt till det att söka bostadstillägg.

Avgiftshandläggarna uppfattar inte att någon tackar nej till att flytta till särskilt boende på grund av att det blir för dyrt. De anger att det kan bero på att ett beslut om särskilt boende ofta tas när behovet av utökad stöd är stort och att det ofta är kö till lägenheterna. Hög hyra är sällan en anledning till att

flytta till ett annat boende. En eventuell flytt mellan boenden är snarare motiverat av att den äldre inte trivs.

Avgifter för äldre med insatser från både kommun och landsting

Förutom mat, hyra och andra löpande utgifter så har många äldre också kostnader för till exempel sjukvård, läkemedel, sjukresor och hjälpmedel. Högkostnadsskydden² inom hälso- och sjukvården täcker endast en del av kostnaderna som tillkommer vid sjukdom och funktionsnedsättning (se tabell 5). Kostnader för läkemedel och öppen hälso- och sjukvård ingår i minimibeloppet som används när kommunerna räknar ut de äldres avgiftsutrymme. Andra kostnader ingår inte och bekostas därmed av den äldre själv. Därmed kan sjuka och sköra äldre med stora behov av vård och omsorg från kommun och landsting få ganska stora utgifter som inte täcks av de olika högkostnadsskydden och som inte ingår i kommunens avgiftsberäkning.

Tabell 5. De olika högkostnadsskydd för vård, omsorg och relaterade tjänster och produkter som tillhandahålls av kommuner och landsting

Högkostnadsskydd	Högsta egenavgift (2013)
Kommunal vård och omsorg	1780 kronor per månad
Öppen hälso- och sjukvård	1100 kronor per år (gäller ej sjukhusvård), ingår i minimibeloppet
Läkemedel	2200 kronor per år, ingår i minimibeloppet
Sjukhusvård	Max 100 kr per dygn.
Hjälpmedel	Högkostnadsskydd finns i fyra landsting. Högsta avgiften och vad som ingår i skyddet varierar.
Sjukresor	Högkostnadsskydd finns i vissa landsting. Högsta avgiften och vad som ingår i skyddet varierar.
Tandvård	50 procent av kostnader med ett referenspris mellan 3 000 och 15 000 kronor och 85 procent av kostnader med ett referenspris som överstiger 15 000 kronor.

Källa: 1177 vårdguiden och Försäkringskassan, egen bearbetning

Nivån på kostnader för hjälpmedel och slutenvård på sjukhus varierar i landet. Hörselskadades Riksförbund har jämfört avgiften vid utprovning av hörapparat i olika landsting och fann stora ojämlikheter. En hörapparat kan kosta från några hundralappar till flera tusen kronor för patienten, beroende på i vilket landsting patienten är bosatt [6]. Likaså finns det skillnader mellan landstingen i patientavgifter för sjukhusvård för äldre. Kvalitetsregistret Riks-Stroke beräknar att en strokepatient i genomsnitt vårdas på sjukhus i 15 dagar [7]. Socialstyrelsens egna analyser visar att detta innebär en kostnad 1 500 kronor i de dyraste landstingen och 750 kronor i det landsting som har lägst patientavgifterna för äldre. Multisjuka äldre är en annan patientgrupp som vårdas mycket på sjukhus. Under 2012 vårdades drygt 56 000 personer 65 år och äldre på sjukhus vid tre eller fler tillfällen. Medelvårdtiden under året för dessa patienter var 28 dagar vilket innebär en total årskostnad på 2

² Högkostnadsskyddet för sjukvård täcker oftast inte de avgifter som man betalar per dag när man är inlagd på sjukhus, vaccinationer, intyg och hälsoundersökningar eller annan förebyggande vård.

800 kronor i de dyraste landstingen och 1 400 i det billigaste (källa: Patientregistret och 1177 vårdguiden, egen bearbetning).

Äldres betalningsförmåga

I de så kallade avståendefrågorna samlade Statistiska centralbyrån fram till år 2009 in uppgifter om andelen personer som avstått från en vård- eller omsorgsinsats av ekonomiska skäl [4]. Uppgifterna ingår i undersökningen om hushållens ekonomi som baseras på telefonintervjuer av ett mindre befolkningsurval. Socialstyrelsens analys visar att det är en väldigt liten andel äldre som avstår vård och omsorgsinsatser (sjukvård, rehabilitering, tandvård, läkemedel och hemtjänst ingår i undersökningen) även om de anser att de har behov. Av dem som avstår är det endast en liten andel som avstår på grund av ekonomiska orsaker. Ett undantag är dock tandvård där ungefär hälften anger att de avstått av ekonomiska skäl (källa: SCB).

Drygt en kvarts miljon pensionärer fick bostadstillägg i december 2012. Närmare 80 procent av bidragstagarna var kvinnor. Den övre gränsen för det statliga bostadstillägget för äldre uppgår till 5 000 kronor per månad i bostadskostnad för en ensamstående och halva beloppet för sammanboende. Det finns även ett speciellt tillägg till äldreförsörjningsstödet som kan beviljas till personer med inkomster under skälig levnadsnivå. Detta tillägg gäller för boendekostnader upp till 6 200 kr/månad. Särskilt bostadstillägg betalades i december 2012 ut till omkring 2 200 personer varav 1 700 var män (källa: Pensionsmyndigheten).

I enkäten frågade Socialstyrelsen efter avgiftsutrymmet hos kommunernas brukare. Många kommuner hade svårt att ta fram uppgifter för denna fråga varvid bortfallet var närmare 50 procent. En grov uppskattning är att medianen för andelen äldre som betalade full avgift, delvis reducerad avgift eller var avgiftsbefriade i kommunerna var ungefär 38 procent, 38 procent respektive 18 procent.

Vad tycker de äldre om avgiftssystemet?

Brukarnas intresse för avgiftssystemens konstruktion och effekter verkar lågt. Det visar resultaten av intervjuer med representanter för de 14 lokala pensionärsorganisationer som intervjuades i samband med förstudien. Det framkom endast ett fåtal synpunkter kring avgiftssystemets funktion eller de aktuella avgiftsnivåerna. En anledning till det låga intresset kan vara att de aktiva medlemmarna i pensionärsorganisationerna i mycket liten utsträckning har vård- och omsorgsinsatser från kommunen.

En pensionärsorganisation lyfter medlemmarnas kritik mot att kommunen tar ut en avgift för uttryckning på trygghetslarmet. En uttryckning som medför en avgift kan leda till att äldre drar sig för att larma för att undvika kostnaden.

Brukarorganisationerna för även fram synpunkter om att kommunens övertagande av hemsjukvården varit ekonomiskt ofördelaktigt för vissa äldre. För äldre som har stora vårdinsatser är vårdkostnaden inte endast landstingets maxtaxa som det var innan kommunen tog över ansvaret för hemsjukvården. Efter övergången utgår även en avgift till kommunen. Vidare upplevs kommunens hemsjukvård som dyr av de individer som vanligen inte utnyttjar

kommunens hemtjänst, eftersom varje enskilt hemsjukvårdsbesök medför en avgift.

Två av de fem intervjuade kommunerna lyfter klagomål som gäller kostnaderna för mat och matdistribution. Matavgiften i permanent särskilt boende och avgiften för matleverans i ordinärt boende uppfattas som för hög. Det framkom också att det är svårt för brukarna att förstå hur systemet för avgifter kring mat fungerar.

Vidare är avgiftssystemet svåröverskådligt för många. Till exempel är det svårt att förstå att äldre som varit frånvarande på grund av exempelvis sjukhusvistelse uppnår maxtaxan trots frånvaro. De äldre vill också ofta göra avdrag för omvårdnadsavgiften på särskilt boende vid sjukhusvistelse eller annat.

Intervjuerna visade också att många äldre använder RUT-tjänster i de fall de endast har behov av hjälp med serviceinsatser. Timkostnaden för RUT-tjänster är i många fall lägre än kommunens hemtjänsttaxa. Detta innebär att det kan vara ekonomiskt mer fördelaktigt med RUT-tjänster för äldre med stort avgiftsutrymme och få insatser jämfört med avgiften för motsvarande biståndsprovade insatser enligt kommunens gällande taxa. Det anges även att det är lättare att påverka insatsernas utformning när tjänsterna köps in privat än via kommunens hemtjänst. Det blir framförallt fördelaktigt att välja RUT-tjänster framför hemtjänsten i kommuner som har avgiftssystem där de äldre kommer upp till maxavgiften jämförelsevis snabbt. Ett sådant exempel är timdebitering med medelhög eller hög timavgift.

Avgifternas andel i den totala kostnaden för äldreomsorgen

Äldreomsorgen kostade 102 miljarder kronor 2012. De avgifter som de äldre betalar för vården och omsorgen uppgick 2012 till 3,9 miljarder kronor. Avgiftsintäkterna står alltså för omkring 3,8 procent av kostnaderna för äldreomsorgen. Avgiftsfinansieringsgraden i äldreomsorgen över tid har haft en svagt sjunkande tendens. För tio år sedan uppgick avgiftsfinansieringen till cirka fem procent av äldreomsorgens kostnader, för fem år sedan uppgick andelen till fyra procent. År 2012 var finansieringsgraden ytterligare lite lägre.

Mest intäkter erhöles från avgifter i hemtjänst i ordinärt boende där är finansieringsgraden var nästan sex procent. För särskilt boende stod avgifterna för tre procent av kostnaderna och inom dagverksamheten erhöles avgifter motsvarande 5,2 procent av kostnaderna för dagverksamheten (tabell 6). Däremot har det skett en stor förändring både på tio och på fem års sikt avseende vilka verksamheter inom äldreomsorgen som genererar mest avgiftsintäkter. Totalt ökade avgiftsintäkterna något i förhållande till både 2003 och 2008, men den genomgående trenden är att kommunernas avgiftsintäkter ökade inom äldreomsorg i ordinärt boende samtidigt som intäkterna minskade i korttidsboende och särskilt boende. Att avgiftsintäkterna minskade för särskilt boende och korttidsboende kan till stor del bero på att antalet platser i särskilt boende minskade med 21 900 under perioden [9].

Tabell 6 Avgifternas andel av äldreomsorgens kostnader och intäktsförändring mellan åren 2003 och 2012, procent.

Verksamhet	Avgiftsintäkter %	Förändring 2003-2012 %	Förändring 2008-2012%
Vård och omsorg om äldre, totalt	3,8	2	7
Hemtjänst i ordinärt boende	5,7	192	130
Korttidsboende/ Korttidsvård	2,8	-12	-4
Dagverksamhet, ordinärt boende	5,2		
Särskilt boende/annat boende	3,0	-24	-3
Öppen verksamhet	3,0		

Källa: Socialstyrelsens bearbetning av Kommunernas räkenskapsammandrag 2003, 2008, 2012 SCB.

Kommunernas val av avgiftssystem

Drygt tio procent av kommunerna angav i enkäten att de planerar att byta avgiftssystem eller att de nyligen infört ett nytt system för avgifterna. Det är framförallt avgifterna för hemtjänst och hemsjukvård som ses över. Flera kommuner planerar att börja debitera utförd tid eller gå över till timavgift i hemtjänsten. Båda dessa förändringar innebär stora förändringar för kommunerna. Att debitera efter utförd tid innebär att kommunerna måste hitta en passande teknisk lösning för att mäta den tid då utföraren varit hos den äldre. Att övergå till timtaxa från andra system för oftast med sig en ökad avgift för få insatser vilket kan vara svårt att förklara för brukarna. Båda förändringarna medför dock att det blir lättare för brukarna att förstå hur avgifterna beräknas och underlätta avgiftsadministrationen.

Det pågår också diskussioner i flera kommuner kring vilka system som passar bäst för debitering av hemsjukvården. Många kommuner håller på att utvärdera sina system och överväger att övergå till en fast månadsavgift för patienter som är inskrivna i hemsjukvården.

Utifrån de intervjuer med politiker och tjänstemän som utfördes i arbetet med förstudien kan Socialstyrelsen konstatera att avgiftskonstruktionerna generellt inte har beslutats för att styra brukarnas utnyttjande av tjänster. Det finns endast i en av de fem kommunerna som deltog i studien en tydlig politisk önskan. Det är att systemet ska vara fördelaktigt för brukarna. Därför har man i den kommunen valt att tillämpa ett nivåsystem för beräkning av avgiften. Andra politiskt uttalade målsättningar om avgifterna rör i huvudsak nivå på timavgiften samt om hemsjukvården skall vara avgiftsfri eller avgiftsbelagd.

I intervjuerna i förstudien fann man att avgifterna var kopplade till prisbasbeloppet i några kommuner men inte i alla. Detta innebär att avgifterna årligen uppdateras per automatik och därmed justeras i takt med lön- och prisuppräkningar. Det finns annars en risk att avgifterna släpar efter den faktiska kostnadsutvecklingen.

Simuleringsmodell av avgiftsuttag i fyra kommuner

I analysarbetet har konsultfirman PwC använt en simuleringsmodell för avgiftsuttag. Syftet med simuleringen var att ge en övergripande bild av skillnader i uttagets effekt mellan olika avgiftssystem. Simuleringarna baseras på

verkliga uppgifter om de individuella hemtjänstbrukarna i kommunerna och har genomförts enligt en modell som är utvecklad och testad av PwC. Avgiftssimuleringen berör enbart hemtjänstinsatser eftersom de största tekniska skillnaderna identifierats mellan kommuner med timavgift och olika nivå-system.

Simuleringen illustrerar konsekvenserna för olika brukargrupper beroende på avgiftssystem och avgiftsgrundande inkomst. Simuleringarna genomfördes med uppgifter från fyra kommuner från Mellansverige valda för att representera olika befolkningsstorlek, politisk majoritet och kommunalisering av hemsjukvården. Nedan kommer en kortfattad beskrivning av avgiftssystemen för hemtjänst i de fyra kommunerna:

- *Kommun 1:* Hemtjänstavgiften är uppdelad i fem nivåer. Äldre med 50 timmar och mer per månad når maxtaxan. Medelavgiften för kommunens brukare var 835 kronor per månad.
- *Kommun 2:* Hemtjänstavgiften baseras både på insatsnivån indelad i sex nivåer och på den avgiftsgrundande inkomsten indelad i sex nivåer. Avgiften får uppgå till högst 40-90 procent av avgiftsutrymmet för ensamstående eller 20-45 procent för makar. Medelavgiften för kommunens brukare var 785 kronor per månad.
- *Kommun 3:* Hemtjänstavgiften beräknas per timme. Gällande timpris var 300 kronor. Äldre med knappt sex timmar hemtjänst per månad når maxtaxan. Medelavgiften för kommunens brukare var 1 100 kronor per månad.
- *Kommun 4:* Hemtjänstavgiften beräknas per timme. Gällande timpris var 328 kronor. Äldre med över 5,5 timmar hemtjänst per månad når maxtaxan. Medelavgiften för kommunens brukare var 1 142 kronor per månad.

Simulering av de äldres avgifter

Simuleringarna visar att medelavgiften som brukarna betalar i de olika kommunerna skulle ändras om kommunerna valde att tillämpa någon av de andra tre kommunernas system. Detta illustreras i tabell 7. Tabellen ska läsas på detta sätt; medelavgiften för brukarna i kommun 1 är med det egna avgiftssystemet 835 kronor per månad. Hade kommunen istället tillämpat avgiftssystemet från kommun 2, 3 eller 4 hade medelavgiften varit 873, 1 075 respektive 1 087 kronor per månad. Hade avgiftssystemet i kommun 1 å andra sidan haft de andra kommunernas brukarsammansättning hade månadsavgifterna ändrats utifrån dessas betalningsförmåga. Med brukarsammansättning menas brukarna i kommunen avseende antal, betalningsförmåga och nivå av hemtjänstinsatser. Hade brukarsammansättningen i kommun 1 istället varit densamma som i kommun 2, 3 eller 4 hade medelavgiften varit 670, 851 respektive 896 kronor. De skuggade cellerna i tabellen anger medelavgiften för kommunen enligt deras egna avgiftssystem.

Högst medelavgift medför avgiftssystemet i kommun 4 där hemtjänsten debiteras med 328 kronor per timme. Systemet medför att en stor andel av kommunens brukare betalar den högsta möjliga avgiften. Näst högst medel-

avgift har brukarna i kommun 3. Även i denna kommun tillämpas timavgift men timtaxan är lägre (300 kronor) jämfört med kommun 4. Näst lägst medelavgift medför avgiftssystemet i kommun 2. Om kommun 4 införde samma avgiftssystem som kommun 2, skulle medelavgiften minska från 1 142 kronor till 918 kronor. Medelavgiften skulle bli lägst för brukarna om kommunerna tillämpade avgiftssystemet i kommun 1 som baseras på insatsnivåer. Denna avgiftskonstruktion, det vill säga nivåindelning i fem nivåer, är mest fördelaktig för brukarna av de fyra avgiftssystemen som ingår i modellen.

Tabell 7. Simulerad medelavgift för hemtjänst för olika kommuners brukare om olika kommuners avgiftssystem tillämpas på kommunens befolkning, (kronor per månad).

	Avgiftssystem kommun 1	Avgiftssystem kommun 2	Avgiftssystem kommun 3	Avgiftssystem kommun 4
Brukare kommun 1	835	873	1075	1087
Brukare kommun 2	670	785	866	876
Brukare kommun 3	851	890	1100	1115
Brukare kommun 4	896	918	1132	1142

Källa: Socialstyrelsen, 2013

Simulering av avgiftsfinansieringen

De beräkningar som Socialstyrelsen har låtit göra innefattar även en simulering av finansieringsgraden i de olika avgiftssystemen för hemtjänsten. Hemtjänsten svarar endast för en del av avgiftsintäkterna och kostnaderna för äldreomsorgen och de intäkter och finansieringsnivåer som anges är därmed högre än vad som kan förväntas av totalen.

Resultaten redovisas i tabell 8. Kommun 3 och 4 tillämpar timavgift. Simuleringsmodellen visar att de har högst medelavgifter och högst finansieringsgrad. Graden av avgiftsfinansiering skiljer sig mellan kommun 3 och kommun 4 på grund av att de har olika stor andel äldre som betalar full avgift. Skillnaden i timavgift mellan dessa kommuner spelar mindre roll. Enligt avgiftssystemet i kommun 4 är avgiftsfinansieringen 13,7 procent. Med befolkningen i kommun 3 hade finansieringsgraden istället varit 12,8 procent. Kommun 1 och 2 har nivåbaserade system som ger en lägre grad av avgiftsfinansiering.

Eftersom avgiftsfinansieringen inom den kommunala vården och omsorgen om äldre är överlag låg (knappt fyra procent i Sverige) är avgiftsintäkternas betydelse begränsad. Effekten för kommunen av att ändra sitt avgiftssystem för att öka avgiftsfinansieringen med någon procentenhet bör sättas i relation till effekten av ett annat system eller högre timavgift för den enskilde individen.

Tabell 8. Simulerad avgiftsfinansiering av hemtjänsten i olika kommuner om olika kommuners avgiftssystem tillämpas på kommunens befolkning. Andelen av den totala kostnaden för hemtjänst i procent

	Avgiftssystem kommun 1	Avgiftssystem kommun 2	Avgiftssystem kommun 3	Avgiftssystem kommun 4
Brukare kommun 1	6,4%	6,7%	8,2%	8,3%
Brukare kommun 2	5,7%	6,7%	7,4%	7,5%
Brukare kommun 3	8,5%	10,2%	12,6%	12,8%
Brukare kommun 4	10,8%	11,0%	13,6%	13,7%

Källa: Socialstyrelsen, 2013

Slutsatser

Socialstyrelsens kartläggning och analyser av avgiftsuttagets effekter för de äldre visar att det saknas en helhetssyn kring avgifterna för de äldres vård och omsorg. Bostadstillägget för pensionärer täcker i många fall inte kostnaderna för hyra i särskilt boende och det saknas koordination mellan kommuner och landsting med avseende på vård- och omsorgsavgifter, patientavgifter samt de äldres egenkostnader för hjälpmedel och tandvård. Det är, helt enkelt, ett komplicerat system som är svårt att förstå.

Det finns stora variationer i avgiftssystemens utformning. Detta medför skillnader i hur mycket de äldre får betala för den kommunala vården och omsorgen. Variationerna i hur mycket de äldre får betala i landet beror framförallt på skillnader i:

- avgifterna för mat
- hyra för särskilt boende
- kommunernas system för jämkning av avgifter
- vilka insatser kommunerna tillhandahåller avgiftsfritt
- vilka insatser som kommunerna låter ingå i högkostnadsskyddet.

Dessa skillnader påverkar de avgifter som ska betalas till kommunen och hur mycket pengar den äldre får kvar i plånboken när avgifterna och andra löpande utgifter är betalda. Det får konsekvenser för enskilda individer, för kommunernas avgiftsintäkter och skapar skillnader i landet.

Minimibeloppet är ett schablonbelopp som anger den lägsta disponibla inkomsten en äldre person bedöms behöva för att klara sina levnadsomkostnader förutom boendekostnad. I minimibeloppet ingår bland annat kostnader för läkemedel, tandvård och viss sjukvård. I minimibeloppet ingår däremot inte många av de andra övriga utgifter som sjuka äldre kan ha till exempel patientavgifter för sjukhusvård och egenavgifter för tandvård och hjälpmedel. Det finns skillnader i hur landstingen avgiftsbelägger dessa tjänster, till exempel erbjuder några landsting högkostnadsskydd för hjälpmedel eller reducerad sjukhusavgift för äldre.

Vissa kommuner har valt att reducera vård- och omsorgsavgiften vid frånvaro från särskilt boende på grund av sjukhusvistelse. Det finns många kommuner som inte gör detta. Det finns stora skillnader i de sammanlagda avgifterna för äldre som har stora behov av vård och omsorg, beroende på vilket landsting och vilken kommun personen är bosatt i.

Avgiftsintäkterna står för en liten andel av kommunernas totala kostnader för äldreomsorgen. I simuleringsmodellerna för hemtjänst framkommer det att valet av avgiftskonstruktion kan ge vissa, mindre effekter på finansieringsgraden och de faktiska avgiftsintäkterna för kommunen. Avgiftssystemets utformning kan dock ha stor betydelse för enskilda individers privata ekonomi. För kommunens finansiering är timavgift mest fördelaktigt. Avgifter baserade på antalet timmar är dessutom enkla att förstå för både organi-

sation och enskilda äldre och medför enklare administrativa processer vid avgiftshandläggningen i kommuner som beräknar avgiften efter utförd tid. En hög eller medelhög timavgift innebär att brukarna når upp till maxtaxan efter endast fem till tio timmar (beroende på den exakta timavgiften). Avgiften för få insatser blir därmed högre i kommuner med timavgift jämfört med kommuner som tillämpar nivåsystem.

Äldre med små disponibla inkomster kan få ett negativt avgiftsutrymme. En anledning till detta kan vara att hyrorna på särskilt boende ibland överstiger taket för bostadstillägget till pensionärer. Det finns inga bestämmelser i regelverket för hur kommunerna ska beräkna avgifterna för äldre med negativt avgiftsutrymme. Kommunerna har utvecklat egna metoder för hur de hanterar detta och flera har hört av sig i samband med utredningen och efterlyser stöd i frågan.

Referenser

1. Socialstyrelsen. Uppdrag att följa upp och utvärdera socialtjänstlagens bestämmelser om avgifter inom äldre- och handikappomsorgen. Stockholm 2007.
2. Socialstyrelsen. Avgiftsenkät januari 2007. Redovisning och jämförelser med tidigare studier. Stockholm 2007.
3. Statistiska Centralbyrån. Äldreomsorgstaxor 2013.
http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Hushallens-ekonomi/Amnesovergripande-statistik/Hushallens-ekonomi-allman-statistik/250874/250883/ Stockholm 2014.
4. Statistiska Centralbyrån. Hushållens ekonomi (HEK)
http://www.scb.se/sv_/Vara-tjanster/SCBs-data-for-forskning/SCBs-datalager/Hushallens-ekonomi-HEK/. Stockholm 2014.
5. Sveriges Kommuner och Landsting. Patientavgifter fr.o.m. den 1 januari 2014. Stockholm 2014.
6. Nationella Strokeregistret Riks-Stroke. Årsrapport- Rapport från Riks-Stroke 2012. Västerbottens läns landsting 2012.
7. Hörselskadades Riksförbund. Ojämliga avgifter i landstingen drabbar hörselskadade. Stockholm 2012.
8. Vårdguiden. Patientavgifter i Stockholms län 2014.
<http://www.1177.se/Stockholm/Regler-och-rattigheter/Patientavgifter-i-Stockholm/#section-3>. 2013.
9. Socialstyrelsen. Tillståndet och utvecklingen inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Lägesrapport 2014. Stockholm 2014.

Bilaga 1. Kvalitetsdeklaration

Inledning

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att kartlägga hur kommunernas avgiftssystem inom vård och omsorg om äldre är utformade. Dessutom ska Socialstyrelsen beskriva vilka effekter det samlade uttaget av avgifter får både för de äldre och för finansieringen av kommunernas vård och omsorg om äldre.

Syftet med rapporten är att ge samlad, aktuell kunskap om kommunernas avgifter inom vården och omsorgen om äldre och beskriva de olika avgiftssystemen. Rapporten syftar också till att ge ett underlag för kommunerna i deras arbete med avgiftsfrågor.

Som en led i detta uppdrag har Socialstyrelsen genomfört en datainsamling avseende kommunernas avgiftssystem.

Datainsamling

Datainsamlingen gjordes genom en webbenkät riktad till landets kommuner. I enkäten ställdes frågor om kommunernas avgiftssystem för vård och omsorg om äldre samt kommunernas avgifter för vissa specificerade insatser. Vidare fanns det i enkäten sex olika fallbeskrivningar där kommunen skulle ange den äldres avgift för respektive fall. Fallen beskrevs utifrån olika kombinationer av insatser och den äldres avgiftsutrymme. Avgifterna avsåg förhållandet i januari 2014.

Socialstyrelsen skickade ut enkäten till landets samtliga kommuner under januari 2014. Enkäten skickades via kommunens registrator till den kommunala verksamheten som ansvarade för avgifter inom vård och omsorg om äldre. Förutom det ordinarie enkätutskicket, skickade Socialstyrelsen ut två påminnelser till de kommuner som inte svarat.

Statistikens innehåll

Population

Den population som undersökningen avser omfattar rikets samtliga 290 kommuner.

Statistiska mått och redovisningsgrupper

Resultatet av undersökningen redovisas som andelar till exempel andel av landets kommuner som använder sig av ett visst avgiftssystem. Avgifterna redovisas med percentilmått. De mått som har använts är medianen samt den 25:e och den 75:e percentilen. Percentilerna beskriver hur avgiften för en viss insats varierar mellan kommunerna. Det är 25 procent av kommunerna som har en avgift som är lägre än den 25:e percentilen och det är 25 procent av kommunerna som har en avgift som är högre än den 75:e percentilen.

All redovisning sker på riksnivå.

Tillförlitlighet

De insamlade uppgifterna har granskats både maskinellt och manuellt. Direktkontakt har tagits med ett flertal kommuner när misstanke om fel har förekommit. Trots granskningen kvarstår en viss osäkerhet i resultaten på grund av bortfallet och mätningen.

Urval

Inga urval har gjorts. Detta är en totalundersökning.

Ramtäckning

Med ramtäckning avses hur väl rampopulationen stämmer överens med målpopulationen, det vill säga hur väl man har nått de objekt som man avsåg att mäta. Ramtäckning vad avser kommunerna är komplett.

Mätning

Innan enkäten togs fram lät Socialstyrelsen genomföra en förstudie. I förstudien gjordes fördjupade analyser av fem kommuners olika avgiftssystem. Syftena med förstudien var att ge en inblick i hur olika avgiftssystem ser ut, att få en uppfattning om variationer inom avgiftsuttaget för olika insatser samt att identifiera områden för fortsatt fördjupning. Resultatet av förstudien gav ingång till vilka frågor som skulle ställas i enkäten.

Enkäten har tagits fram i samarbete mellan ämneskunniga, statistiker och frågekonstruktörer. Innan enkäten skickades ut testades den i fem kommuner. Testet medförde vissa ändringar av enkätfrågor och definitioner, det gällde framförallt frågor om mat och fallbeskrivningarna.

I samband med datainsamlingen kan fel uppstå. Det finns en rad olika källor till dessa fel, bland annat mätinstrumentet, informationssystemet och insamlingssättet. Det insamlade materialet har genomgått en omfattande granskning och flera oklarheter har hittats. Kontakt har tagits med ett flertal kommuner för klargörande av oklarheterna. I de fall det har förekommit fel har dessa rättats så långt det har varit möjligt.

Det största mätproblemet vid insamlingen har varit att vissa kommuner inte har kunnat ange avgifterna för delposterna i fallbeskrivningarna. Deras avgiftssystem har varit annorlunda utformade än vad Socialstyrelsen kunde förutse när frågorna i enkäten utformades. Därför redovisas endast den totala avgiften den äldre får betala för sina insatser.

Bortfall

Av landets 290 kommuner besvarade 247 kommuner enkäten. Det motsvarar en svarsandel på 85 procent och ett bortfall på 15 procent. Dessutom tillkommer ett bortfall av svar på enstaka frågor. Det största bortfallet gäller frågan om antal personer i kommunen med vård och omsorgsinsatser fördelade efter de äldres avgiftsutrymme. Här är bortfallet totalt 46 procent. När det gäller fallbeskrivningarna är det totala bortfallet upp till 19 procent. Övriga frågor i enkäten har ett mindre internt bortfall på en eller två kommuner. Vid beräkning av andelar och percentiler har bortfallet ersatts av medelvärdet av dem som har besvarat enkäten. Det innebär att om bortfallet avviker från

de som har besvarat finns det en risk att resultaten är missvisande. Det finns emellertid ingenting som talar för att så skulle vara fallet.

Bearbetning

För att förhindra att fel uppstår vid bearbetningen av det insamlade materialet har både beräkningarna och de framtagna resultaten kontrollerats av en statistiker.

Bilaga 2. Förstudie och avgiftssimulering, metodbeskrivning

Förstudien genomfördes av konsultfirman PwC på uppdrag av Socialstyrelsen. Metodbeskrivningen är författad av PwC.

Genomförande

Studien har baserats på fördjupade analyser av fem kommuners avgiftssystem. De fem kommunerna i Mellansverige föreslogs av PwC i syfte att utgöra ett representativt urval av kommuner, med hänsyn till bland annat befolkningsstorlek, politisk majoritet och kommunalisering av hemsjukvården. Förslaget godkändes därefter av Socialstyrelsen.

I nästa steg arbetades en intervjuguide fram och godkändes gemensamt av Socialstyrelsen och PwC. Bokning av intervjuer och genomförande av intervjuer följde därefter. Varje intervju har dokumenterats och intervjumaterialet har sammanställts per intervju. Intervjuguiden bifogas denna rapport. I detta steg inhämtades också bakgrundsinformation om de fem utvalda kommunerna.

Förstudien tog sin utgångspunkt i de frågeställningar och slutsatser som presenteras i Socialstyrelsens rapport *Avgiftsenkät januari 2007– Redovisning och jämförelser med tidigare studier*, som behandlar avgiftssystemens utformning.

Datainsamling och analys

I analysarbetet konstruerade PwC en simuleringsmodell för avgiftsuttag. Simuleringen gav möjlighet att illustrera konsekvenserna för olika brukargrupper beroende på taxekonstruktion och inkomst. Inför simuleringen inhämtade PwC uppgifter avseende beviljad tid samt avgiftsutrymme för kommunens brukare. Dessa uppgifter hämtas från kommunernas verksamhetssystem. På grund av svårigheter att från kommunernas sida tillhandahålla information ur verksamhetssystemet bestämde PwC i samråd med Socialstyrelsen att kommunerna skulle ges möjlighet att ta fram ett slumpmässigt urval ur brukargruppen. Urvalet gjordes för att säkerställa statistisk signifikans. Kommunernas svårigheter att ta fram heltäckande och kvalitetssäkrade underlag har även försvårat bland annat jämförelsen över andel brukare som är avgiftsbefriade. Det brukarunderlag som levererades från en av kommunerna bedömdes inte vara tillförlitligt och kommunen uteslöts därför ur simuleringen. Simuleringen bedöms dock ge en övergripande bild av skillnader mellan olika konstruktioner.

Därefter bearbetades och analyserades data i enlighet med förfrågningsunderlaget. Skillnader mellan avgiftskonstruktioner på såväl individnivå som för olika brukargrupper tydliggjordes, sammanställdes och summerades. Si-

muleringsmodellen möjliggjorde också fördjupade analyser beträffande hur olika avgiftskonstruktioner för hemtjänst påverkar såväl individer som grupper beroende på inkomst och avgiftsutrymme med hänsyn taget till såväl lokalt som nationellt regelverk. Genom modellen simulerade PwC effekterna av olika taxekonstruktioner för var och en av de fem utvalda kommunerna. Respektive kommuns brukarunderlag användes för att jämföra kommunens nuvarande konstruktion med de övriga fyra kommunernas konstruktioner. Simuleringen belyste taxekonstruktionens betydelse för avgiftsintäkternas storlek (avser hemtjänst) och dess bidrag till finansieringen av kommunernas insatser till äldre.

En sammanställning över olika konstruktioners styrkor och svagheter samt förslag på områden som Socialstyrelsen bör beakta ytterligare i sitt fortsatta arbete med regeringsuppdraget avslutade analysfasen.

Uppdraget rapporterades därefter till uppdragsgivaren.

Bilaga 3. Enkät till kommunerna

Till kommunal verksamhet med ansvar för avgifter inom vården och omsorgen om äldre

KOMMUNERNAS AVGIFTER FÖR VÅRDEN OCH OMSORGEN OM ÄLDRE

Socialstyrelsen har fått regeringens uppdrag att kartlägga kommunernas avgiftssystem inom vården och omsorgen om äldre. Syftet med kartläggningen är att kunna ge en aktuell beskrivning av hur kommunernas avgiftssystem är utformade och belysa avgiftsuttagens effekter för de äldre.

Om enkäten

I enkäten efterfrågas uppgifter om avgiftssystemen i landets kommuner. Frågorna avser kommunernas avgifter i januari 2014. Enkäten innehåller frågor om avgifterna för vissa insatser till äldre. I enkäten ställs också frågor om hur mycket några fiktiva äldre med olika insatser ska betala enligt avgiftssystemet i kommunen. Enkäten består av 25 frågor.

Enkäten rör avgifter för insatser till personer som är 65 år och äldre.

Resultatet av undersökningen kommer att publiceras i juni 2014.

Alla svar är viktiga

Enkäten skickas till landets alla kommuner. Enkäten riktar sig till verksamhet med ansvar för avgifter inom vården och omsorgen om äldre. Det är frivilligt att medverka i undersökningen men ert svar är mycket viktigt och bidrar till att undersökningens resultat blir tillförlitligt.

Vi ber Dig besvara enkäten så snart som möjligt, dock senast **den 28 januari 2014**.

Frågor

Har du frågor om undersökningen kan du kontakta:

Anna Bennet Bark

Telefon: 075 - 247 39 39

E-post: anna.bennetbark@socialstyrelsen.se

Hantering av kontaktuppgifter

Kontaktuppgifter till denna enkät sparas och hanteras hos Socialstyrelsen i enlighet med personuppgiftslagen PUL (1998:204). Uppgifterna kan komma att användas vid förnyad kontakt.

Samråd med SKL

Socialstyrelsen har samrått med Sveriges Kommuner och Landsting inför utformningen och genomförandet av enkäten.

INSTRUKTIONER

Frågorna avser hur kommunernas avgiftssystem ser ut i januari 2014.

Enkäten innehåller automatiska hopp om en följdfråga inte är relevant.

De svar som matas in i enkäten sparas när du klickar på flikarna "Föregående" eller "Nästa" längst ner på varje sida i enkäten. Du kan avbryta besvarandet och återgå till enkäten genom att klicka på länken i e-postbrevet.

När du har svarat på alla frågorna i enkäten klickar du på "Klar". Klicka på "Svarsöversikt" för att kontrollera och eventuellt korrigera dina svar.

För att få en utskrift av svaren klickar du på symbolen för utskrift i svarsöversikten. (Endast de frågor som du har besvarat finns med i svarsöversikten.)

För att skicka in dina svar till Socialstyrelsen klicka på "OK" på sista sidan i enkäten.

Det är möjligt att göra ändringar i webbenkäten fram till sista svarsdatum.

KONTAKTUPPGIFTER TILL UPPGIFTSLÄMNAREN

Kommun: _____
Kontaktperson: _____
Telefon: _____
E-post: _____

KOMMUNENS AVGIFTER FÖR INSATSER INOM VÅRDEN OCH OMSORGEN OM ÄLDRE

Uppgifter om kommunens avgifter för hemtjänst hämtas från SCB och efterfrågas därför inte i denna enkät.

1. Baseras avgifterna för hemtjänst i ordinärt boende på utförd eller beviljad tid?

- Utförd tid
- Beviljad tid
- Annat, ange vad: _____

Kommentarer:

2. Ingår följande insatser i ordinärt boende i högkostnadsskyddet?

	Ja	Nej	Ej aktuellt, insatsen är avgiftsfri	Ej aktuellt, tillhandahåller inte insatsen
Larm (installation och anslutning)	☐	☐	☐	☐
Larm (månadsavgift)	☐	☐	☐	☐
Larm (utryckning)	☐	☐	☐	☐
Fixarservice	☐	☐	☐	☐
Biståndsbeslutad dagverksamhet	☐	☐	☐	☐
Snöröjning	☐	☐	☐	☐
Gräsklippning	☐	☐	☐	☐
Matdistribution för personer som enbart har matdistribution	☐	☐	☐	☐
Matdistribution för personer som har matdistribution och hemtjänst	☐	☐	☐	☐

3. Ange avgifterna för trygghetslarm i ordinärt boende?

Ange 0 kr om insatsen är avgiftsfri.

Ange koden 999 om insatsen inte tillhandahålls av kommunen.

Larm (installation och anslutning) _____
Larm (månadsavgift) _____
Larm (utryckning motsvarande 1 timme) _____

4. Vilken avgiftskonstruktion använder kommunen för biståndsbeslutad dagverksamhet?

- Timtaxa
- Fast avgift per dag
- Fast avgift per månad
- Nivåindelad avgift (fast avgift indelad i nivåer efter insatsens omfattning)
- Procent av avgiftsutrymmet indelat i nivåer efter insatsens omfattning
- Avgiftsfritt
- Annat, ange vad: _____
- Ej aktuellt, kommunen har ingen biståndsbeslutad dagverksamhet

5. Vilken avgiftskonstruktion använder kommunen för biståndsbeslutad korttidsboende?

- Timtaxa
- Fast avgift per dag
- Fast avgift per månad
- Nivåindelad avgift (fast avgift indelad i nivåer efter insatsens omfattning)
- Procent av avgiftsutrymmet indelat i nivåer efter insatsens omfattning
- Avgiftsfritt
- Annat, ange vad: _____
- Ej aktuellt, kommunen har inget biståndsbeslutat korttidsboende

6. Sänks förbehållsbeloppet om någon av följande artiklar tillhandahålls avgiftsfritt i permanent särskilt boende?

	Förbehålls- beloppet sänks inte	Förbehålls- beloppet sänks	Ej aktuellt, tillhandahålls inte avgiftsfritt
Förbrukningsartiklar (toalettpapper, städmaterial och dyl.)	☐	☐	☐
Personliga hygienartiklar	☐	☐	☐
Lakan och handdukar	☐	☐	☐
Säng	☐	☐	☐
Övriga möbler	☐	☐	☐

7. Tillämpar kommunen reduktion av vård- och omsorgsavgiften för permanent särskilt boende i samband med sjukhusvistelse?

- Ja
- Nej

Kommentarer:

7 a. Hur beräknas reduktionen av avgiften för permanent särskilt boende i samband med sjukhusvistelse?

- Avgiften reduceras med 1/30 av den äldres fastställda månadsavgift för varje dag i månaden som den äldre är frånvarande
- Avgiften reduceras med de timmar som den äldre är frånvarande
- Annat, ange hur avgiften beräknas: _____

Kommentarer 7 a:

HYRESNIVÅER I PERMANENT SÄRSKILT BOENDE FÖR ÄLDRE I KOMMUNEN

Avser endast biståndsbeslutade boenden med heldygnsomsorg.

8. Ange antalet lägenheter i permanent särskilt boende?

9. Ange antalet lägenheter i permanent särskilt boende där hyran är över 5000kr (taket för bostadstillägg)?

10. Ange den högsta månadshyran för en lägenhet i permanent särskilt boende?

11. Ange den lägsta månadshyran för en lägenhet i permanent särskilt boende?

Kommentarer fråga 8-11:

KOMMUNENS AVGIFTER FÖR MAT TILL ÄLDRE

12. Vilken avgiftskonstruktion använder kommunen för matdistribution till äldre som inte har några övriga insatser enligt SoL i ordinärt boende?

- Avgift per matlåda
- Avgift per månad
- Avgift per utkörningstillfälle
- Avgiftsfritt
- Annat, ange vad: _____

13. Ange avgiften för huvudmåltid exkl. matdistribution i ordinärt boende?

Ange kr per huvudmåltid.

14. Jämkas avgiften för mat i ordinärt boende utifrån den äldres betalningsförmåga?

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Ja, jämkningen görs genom ett individuellt tillägg till minimibeloppet
- Ja, jämkningen görs genom att avgiften för mat sätts ner individuellt
- Ja, jämkningen görs på annat sätt
- Nej

15. Ange avgiften för maten (heldygnsomsorg) i permanent särskilt boende?

Ange kr per månad.

16. Jämkas avgiften för mat i permanent särskilt boende utifrån den äldres betalningsförmåga?

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Ja, jämkningen görs genom ett individuellt tillägg till minimibeloppet
- Ja, jämkningen görs genom att avgiften för mat sätts ner individuellt
- Ja, jämkningen görs på annat sätt
- Nej

Kommentarer fråga 12-16:

16 a. Ange det maximala individuella tillägg till minimibeloppet en person kan bli beviljad för fördyrad kost i permanent särskilt boende enligt kommunens avgiftssystem?

Ange kr per månad.

KOMMUNENS ANSVAR FÖR HEMSJUKVÅRD I ORDINÄRT BOENDE TILL ÄLDRE

17. Ansvarar kommunen för hemsjukvården i ordinärt boende?

- Ja
- Nej

17 a. Ingår avgiften för hemsjukvård i högkostnadsskyddet?

- Ja
- Nej

17 b. Vilken typ av avgift tas ut för hemsjukvård?

- Timtaxa
- Fast avgift per besök
- Avgiftsfritt
- Månadsavgift
- Annat, ange vad: _____

FALLBESKRIVNINGAR - DEN ÄLDRES KOSTNADER UTIFRÅN FEM FIKTIVA EXEMPEL

I detta avsnitt ska ni redovisa hur mycket äldre personer med olika insatser får betala för sin hjälp enligt avgiftssystemet i kommunen.

18. Fall 1 - Ensamboende i ordinärt boende med få insatser

Ange avgiften för varje insats för sig utan att ta hänsyn till maxtaxan.

I fältet "Avgiften den äldre får betala" anger du den äldres totala avgift med hänsyn taget till avgiftsutrymme och maxtaxa.

Ange 0 kr om insatsen tillhandahålls avgiftsfritt.

Ange koden 999 om kommunen inte tillhandahåller insatsen.

Den äldres beslutade avgiftsutrymme: 4000 kr.

Hemtjänst - 4 timmar städning/mån _____

Hemsjukvård - 4 timmar/mån _____

Trygghetslarm - månadsavgift och ingen utryckning under månaden _____

AVGIFTEN DEN ÄLDRE FÅR BETALA (med hänsyn taget till max-
taxa och avgiftsutrymme): _____

Kommentarer:

19. Fall 2 - Ensamboende i ordinärt boende med flera insatser

Ange avgiften för varje insats för sig utan att ta hänsyn till maxtaxan.

I fältet "Avgiften äldre får betala" anger du den äldres totala avgift med hänsyn taget till avgiftsutrymme och maxtaxa.

Ange 0 kr om insatsen tillhandahålls avgiftsfritt.

Ange koden 999 om kommunen inte tillhandahåller insatsen.

Den äldres beslutade avgiftsutrymme: 1200 kr.

Hemtjänst - 40 timmar/mån (4 timmar städning, 2 timmar tvätt, 4 tim-
mar inköp och 30 timmar omvårdnad) _____

Huvudmåltid - 30 portioner exkl. distributionskostnad _____

Matdistribution 30 dagar - 1 leverans/dag _____

Hemsjukvård - 4 timmar/mån _____
Trygghetslarm - Månadsavgift och 1 uttryckning á 1 timme under må-
naden _____
AVGIFTEN DEN ÄLDRE FÅR BETALA (Inkl matkostnader, med hän-
syn taget till maxtaxa och avgiftsutrymme): _____

Kommentarer:

20. Fall 3 - Ensamboende i ordinärt boende med biståndsbeslutad dagverksamhet och stöd till anhörig

Ange avgiften för varje insats för sig utan att ta hänsyn till maxtaxan.

I fältet "Avgiften den äldre får betala" anger du den äldres totala avgift med hänsyn taget till avgiftsutrymme och maxtaxa.

Ange 0 kr om insatsen tillhandahålls avgiftsfritt.

Ange koden 999 om kommunen inte tillhandahåller insatsen.

Den äldres beslutade avgiftsutrymme: 4000 kr.

Dagverksamhet - 3 hela dagar per vecka (6 timmar per dag totalt 12 _____
dagar i månaden)
Mat i dagverksamheten - 12 dagar (förmiddagskaffe, lunch, eftermid- _____
dagskaffe)
Avlösning av anhörig - 6 timmar/mån _____
12 resor till och från dagverksamheten (turbunden _____
resa/persontransport)
AVGIFTEN DEN ÄLDRE FÅR BETALA (Inkl. matkostnader, med hän- _____
syn taget till maxtaxa och avgiftsutrymme): _____

Kommentarer:

21. Fall 4 - Ensamboende i permanent särskilt boende

Ange avgiften för varje insats för sig utan att ta hänsyn till maxtaxan.

I fältet "Avgiften den äldre får betala" anger du den äldres totala avgift med hänsyn taget till avgiftsutrymme och maxtaxa.

Ange 0 kr om insatsen tillhandahålls avgiftsfritt.
Ange koden 999 om kommunen inte tillhandahåller insatsen.

Den äldres beslutade avgiftsutrymme: 4000 kr.

Heldygnsvård i särskilt boende _____
Mat - alla måltider _____
AVGIFTEN DEN ÄLDRE FÅR BETALA (Inkl. matkostnader, med hänsyn taget till maxtaxa och avgiftsutrymme): _____

Kommentarer:

22. Fall 5 - Ensamboende i permanent särskilt boende med negativt avgiftsutrymme

Ange avgiften för varje insats för sig utan att ta hänsyn till maxtaxan.

I fältet "Avgiften den äldre får betala" anger du den äldres totala avgift med hänsyn taget till avgiftsutrymme och maxtaxa.

Ange 0 kr om insatsen tillhandahålls avgiftsfritt.
Ange koden 999 om kommunen inte tillhandahåller insatsen.

Den äldres beslutade avgiftsutrymme: -500 kr.

Heldygnsvård i särskilt boende _____
Mat - alla måltider _____
AVGIFTEN DEN ÄLDRE FÅR BETALA (Inkl. matkostnader, med hänsyn taget till maxtaxa och avgiftsutrymme): _____

Kommentarer:

ANTALET ÄLDRE MED VÅRD- OCH OMSORGSINSATSER I KOMMUNEN

23. Ange det totala antalet personer 65 år och äldre som hade vård- och omsorgsinsatser från kommunen den 1 oktober 2013?

Här avses insatser som ligger till grund för avgiftsberäkning.

24. Av personerna i fråga 23, ange antal personer som hade 0 kr i avgiftsutrymme respektive ett avgiftsutrymme på 1780 kr eller mer?

0 kr i avgiftsutrymme (helt avgiftsbefriad)

Avgiftsutrymme på 1780 kr eller mer (maxtaxa)

Kommentarer fråga 23 och 24:

AVSLUTANDE FRÅGOR

25. Planerar kommunen att byta avgiftssystem?

Ja

Nej

Om Ja, ange kortfattat hur det nya avgiftssystemet kommer att vara uppbyggt och när det ska träda i kraft:

Övriga kommentarer/synpunkter på avgiftssystemet i kommunen:

Bilaga 4. Tabell över avgiftssystem i kommunernas vård och omsorg om äldre

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Ale	Nivåer relaterade till inkomst	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Alingsås	Timtaxa	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med de timmar som den äldre är frånvarande	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Alvesta	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Aneby	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Arboga	Timtaxa	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Arjeplog	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Arvidsjaur	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Arvika	Fast månadsavgift	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri uttryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutad korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinarie boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Askersund	Timtaxa	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Avesta	Timtaxa	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Bengtsfors	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Berg	Insatsnivåer	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsbelagd utryckning
Bjurholm	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	Avgift per matlåda	Avgift	Avgift
Bjuv	Timtaxa	Avgiftsfritt	Timtaxa	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Boden	Timtaxa
Bollebygd	Insatsnivåer
Bollnäs	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	..	Nej	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsbelagd utryckning
Borgholm	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	Avgift per månad	Avgift	Avgift, avgiftsfri utryckning
Borlänge	Timtaxa*							
Borås	Fast månadsavgift	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt
Botkyrka	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	..	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsbelagd utryckning
Boxholm	Insatsnivåer							

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Bromölla	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Bräcke	Insatsnivåer	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Burlöv	Timtaxa	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Båstad	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Nej	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Dals-Ed	Fast månadsavgift	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Danderyd	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Degerfors	Nivåer relaterade till inkomst	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	..	Avgift per matlåda	Inget svar	Inget svar
Dorotea	Insatsnivåer							
Eda	Timtaxa	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Ekerö	Nivåer relaterade till inkomst
Eksjö	Timtaxa*	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Övrigt Ingår ej i högkostnadsskyddet	Nej	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Emmaboda	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Insatsnivåer	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Enköping	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Timtaxa	Övrigt	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Eskilstuna	Timtaxa	Avgiftsfritt	Timtaxa	Övrigt	Avgiften reduceras med de timmar som den äldre är frånvarande	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Eslöv	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Essunga	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Fagersta	Timtaxa	Fast avgift per dag	Procent av avgiftsutrymmet indelat i nivåer efter insatsens omfattning	Övrigt	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Falkenberg	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast månadsavgift		Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Falköping	Fast månadsavgift	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Falun	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Filipstad	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Finspång	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med de timmar som den äldre är frånvarande	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Flen	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Forshaga	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Färgelanda	Timtaxa	Fast avgift per dag	Övrigt	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Gagnef	Nivåer relaterade till inkomst
Gislaved	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Gnesta	Timtaxa	Avgiftsfritt	Övrigt	Fast månadsavgift, ingår ej i högkostnads-skyddet	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning, ingår ej i max-taxan
Gnosjö	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Gotland	Timtaxa	Timtaxa	Timtaxa	Fast månadsavgift	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Grums	Insatsnivåer och inkomstnivåer	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Nej	ingen kommunal matdistribution	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsbelagd utryckning
Grästorps	Timtaxa							
Gullspång	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Övrigt	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Gällivare	Insatsnivåer
Gävle	Timtaxa
Göteborg	Timtaxa	Avgiftsfritt	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Götene	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Habo	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Hagfors	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Nej	Avgift per matlåda	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsbelagd utryckning
Hallsberg	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Timtaxa	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Hallstahammar	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgiftsfritt	Avgift	Avgift, avgiftsfri utryckning
Halmstad	Timtaxa	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Hammarö	Timtaxa	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Haninge	Fast månadsavgift	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag		Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Haparanda	Insatsnivåer*	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Heby	Timtaxa
Hedemora	Timtaxa	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	[Inget svar]	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsbelagd utryckning
Helsingborg	Fast månadsavgift	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	ingen kommunal matdistribution	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinarie boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Herrljunga	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Fast månadsavgift, ingår ej i högkostnads-skyddet	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Hjo	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Hofors	Timtaxa	Avgiftsfritt	Övrigt	Fast månadsavgift, ingår ej i högkostnads-skyddet	Avgiften reduceras med de timmar som den äldre är frånvarande	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Huddinge	Insatsnivåer	Övrigt	Fast avgift per dag		Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgift	Avgift, avgiftsbelagd utryckning
Hudiksvall	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Hultsfred	Timtaxa	Timtaxa	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Hylte	Insatsnivåer och inkomstnivåer	Fast avgift per dag	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Håbo	Timtaxa	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Hällefors	Timtaxa	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Härjedalen	Insatsnivåer

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Härnösand	Andel av inkomsten	Avgiftsfritt	Övrigt	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Härryda	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Hässleholm	Timtaxa	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Nej	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Höganäs	Insatsnivåer
Högsby	Fast månadsavgift	Avgiftsfritt	Fast månadsavgift	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Hörby	Insatsnivåer och inkomstnivåer	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Höör	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Jokkmokk	Timtaxa	Avgiftsfritt	Insatsnivåer	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Ingen uppgift	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning, ingår ej i maxtaxan
Järfälla	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	..	Nej	Avgift per matlåda	Avgift	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Jönköping	Nivåer relaterade till inkomst
Kalix	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsbelagd uttryckning
Kalmar	Nivåer relaterade till inkomst	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Karlsborg	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Karlshamn	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Övrigt, ingår ej i högstkostnadsskyddet	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Karlskoga	Timtaxa	Avgiftsfritt	Övrigt	Övrigt, ingår ej i högstkostnadsskyddet	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Karlskrona	Nivåer relaterade till inkomst	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Karlstad	Insatsnivåer	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Katrineholm	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Kil	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Nej	Avgift per matlåda	Avgift	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Kinda	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag		Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Kiruna	Insatsnivåer och inkomstnivåer	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Övrigt	Övrigt	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Klippan	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Knivsta	Timtaxa	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Övrigt	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning, ingår ej i max-taxan

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutad korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Kramfors	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	..	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Kristianstad	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgift	Avgift, avgiftsbelagd utryckning
Kristinehamn	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Krokom	Timtaxa	Övrigt	Fast avgift per dag	Övrigt	Övrigt	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Kumla	Timtaxa
Kungsbacka	Insatsnivåer och inkomstnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Kungsör	Timtaxa	Övrigt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri utryckning
Kungälv	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast månadsavgift	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Kävlinge	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Köping	Timtaxa*	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsbelagd utryckning
Laholm	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	..	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Landskrona	Timtaxa

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Laxå	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Timtaxa	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Lekeberg	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Timtaxa	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Leksand	Timtaxa	Fast månadsavgift	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Lerum	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Lessebo	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Lidingö	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	..	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Lidköping	Nivåer relaterade till inkomst	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Lilla Edet	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Lindesberg	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Timtaxa	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Linköping	Nivåer relaterade till inkomst	Övrigt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per utkörningstillfälle	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri utryckning
Ljungby	Timtaxa	Avgiftsfritt	Övrigt	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Ljusdal	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	..	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Ljusnarsberg	Timtaxa
Lomma	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Fast avgift per besök	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Ludvika	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Övrigt	Övrigt	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri utryckning
Luleå	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Lund	Nivåer relaterade till inkomst	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	..	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Lycksele	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Lysekil	Nivåer relaterade till inkomst	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Nej	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Malmö	Andel av inkomsten	Övrigt	Procent av avgiftsutrymmet indelat i nivåer efter insatsens omfattning	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	..	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Malung	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Övrigt	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Malå	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Mariestad	Insatsnivåer	Övrigt	Procent av avgiftsutrymmet indelat i nivåer efter insatsens omfattning	Fast månadsavgift	Nej	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Mark	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Nej	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Markaryd	Fast månadsavgift	Avgiftsfritt	Övrigt	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Mellerud	Timtaxa	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Timtaxa	Övrigt	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Mjölby	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök, ingår ej i högkostnads-skyddet	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Mora	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Motala	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Mullsjö	Timtaxa	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiftsfritt	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Munkedal	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Munkfors	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Möndal	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Övrigt	Fast månadsavgift, ingår ej i högkostnads-skyddet	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Mönsterås	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri utryckning
Mörbylånga	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Övrigt	ingen kommunal matdistribution	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Nacka	Övrigt
Nora	Timtaxa

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Norberg	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsbelagd uttryckning
Nordanstig	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Nordmaling	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Norrköping	Nivåer relaterade till inkomst	Avgiftsfritt	Procent av avgiftsutrymmet indelat i nivåer efter insatsens omfattning	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Norrtälje	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Norsjö	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Nybro	Timtaxa
Nykvarn	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	..	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning, ingår ej i maxtaxan
Nyköping	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Övrigt, ingår ej i högkostnadsskyddet	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinarie boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Nynäshamn	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Insatsnivåer	..	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning, ingår ej i max-taxan
Nässjö	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Nej	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Ockelbo	Insatsnivåer	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Olofström	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Orsa	Nivåer relaterade till inkomst	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Orust	Insatsnivåer**	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift, ingår ej i högkostnads-skyddet	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Osby	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per utkörningstillfälle	Avgift	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Oskarshamn	Timtaxa
Ovanåker	Insatsnivåer
Oxelösund	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Pajala	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök, ingår ej i högkostnads-skyddet	Övrigt	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning, ingår ej i max-taxan

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutad korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Partille	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsbelagd uttryckning
Perstorp	Timtaxa	Timtaxa	Fast avgift per dag	Övrigt	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Piteå	Timtaxa	Insatsen tillhandahålls ej	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Ragunda	Insatsnivåer
Robertsfors	Fast månadsavgift	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Ronneby	Nivåer relaterade till inkomst	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	..	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Rättvik	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsbelagd uttryckning
Sala	Fast månadsavgift	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	ingen kommunal matdistribution	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Salem	Insatsnivåer*	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	..	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Sandviken	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Övrigt	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Sigtuna	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	..	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Simrishamn	Nivåer relaterade till inkomst	Avgiftsfritt	Procent av avgiftsutrymmet indelat i nivåer efter insatsens omfattning	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinarie boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Sjöbo	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Skara	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök, ingår ej i högstnads-skyddet	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Skellefteå	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Övrigt, ingår i högstnads-skyddet from 1/4-2014	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Skinnskatteberg	Timtaxa*	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgift	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Skurup	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Övrigt	Övrigt	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Skövde	Insatsnivåer	Övrigt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Smedjebacken	Timtaxa**	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Övrigt	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Sollefteå	Timtaxa	Avgiftsfritt	Övrigt	Övrigt	Övrigt	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Sollentuna	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	..	Nej	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Solna	Fast månadsavgift
Sorsele	Nivåer relaterade till inkomst
Sotenäs	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Timtaxa	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning, ingår ej i max-taxan
Staffanstorps	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Övrigt	Nej	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Stenungsund	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	ingen kommunal matdistribution	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Stockholm	Insatsnivåer	Insatsnivåer	Insatsnivåer		Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Storfors	Fast månadsavgift	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Storuman	Insatsnivåer
Strängnäs	Timtaxa	Avgiftsfritt	Övrigt	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Strömstad	Nivåer relaterade till inkomst	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Strömsund	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Sundbyberg	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag		Nej	Avgift per månad	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Sundsvall	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Sunne	Timtaxa	Fast avgift per dag	Övrigt	Fast månadsavgift	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Surahammar	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutad korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Svalöv	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsbelagd uttryckning
Svedala	Nivåer relaterade till inkomst	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Svenljunga	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Säffle	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Fast avgift per besök	Nej	ingen kommunal matdistribution [Inget svar]	Avgift	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Säter	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	[Inget svar]	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Sävsjö	Insatsnivåer					[Inget svar]	Avgiftsfritt	Inget svar
Söderhamn	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Söderköping	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsbelagd uttryckning
Södertälje	Timtaxa	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	..	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsbelagd uttryckning
Sölvesborg	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Övrigt	Övrigt	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Tanum	Timtaxa							

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Tibro	Timtaxa	Timtaxa	Fast avgift per dag	Timtaxa	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Tidaholm	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Tierp	Timtaxa	Övrigt	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Timrå	Insatsnivåer och inkomstnivåer	Fast avgift per dag	Övrigt	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Tingsryd	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift
Tjörn	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Tomelilla	Insatsnivåer
Torsby	Timtaxa	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Torsås	Timtaxa		Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Tranemo	Insatsnivåer

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Tranås	Nivåer relaterade till inkomst	Avgiftsfritt	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Trelleborg	Insatsnivåer och inkomstnivåer
Trollhättan	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Trosa	Timtaxa
Tyresö	Insatsnivåer
Täby	Timtaxa	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	..	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	..	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Töreboda	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgift	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Uddevalla	Nivåer relaterade till inkomst	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Ulricehamn	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Umeå	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Övrigt	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Upplands Väsby	Timtaxa
Upplands-Bro	Timtaxa
Uppsala	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinarie boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Uppvidinge	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Vadstena	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Övrigt	Nej	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Vaggeryd	Timtaxa
Valdemarsvik	Insatsnivåer
Vallentuna	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	..	Övrigt	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Vansbro	Timtaxa	Avgiftsfritt	Timtaxa	Övrigt	Övrigt	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Vara	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Varberg	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Vaxholm	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	..	Nej	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Vellinge	Fast månadsavgift
Vetlanda	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med sjukhusavgiften	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Vilhelmina	Insatsnivåer*	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Timtaxa	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning, ingår ej i max-taxan
Vimmerby	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Vindeln	Fast månadsavgift	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	..	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Vingåker	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Värgårda	Nivåer relaterade till inkomst	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Fast månadsavgift	Inget svar	..
Vänersborg	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgift per matlåda	Avgift	Avgift, avgiftsfri utryckning
Vännäs	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Värmdö	Insatsnivåer	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	..	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Värnamo	Nivåer relaterade till inkomst	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Avgiftsfritt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Västervik	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Västerås	Timtaxa
Växjö	Timtaxa	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Ydre	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Nej	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri utryckning
Ystad	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri utryckning
Åmål	Timtaxa

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Ånge	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	..	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Åre	Fast månadsavgift	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Årjäng	Insatsnivåer	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Åsele	Insatsnivåer	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök, ingår ej i högstkostnads-skyddet	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Åstorp	Timtaxa	Fast avgift per dag	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Övrigt	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Åtvidaberg	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	..	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Älmhult	Fast månadsavgift	Avgiftsfritt	Övrigt	..	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning, ingår ej i maxtaxan
Älvdalen	Timtaxa
Älvkarleby	Timtaxa	Övrigt	Timtaxa	Övrigt	Övrigt	ingen kommunal matdistribution	Avgift, ingår ej i maxtaxan	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Älvsbyn	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Ängelholm	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per utkörningstillfälle	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning

Kommun	Hemtjänstavgift 2013	Biståndsbeslutad dagverksamhet (Avgift för mat och resa ej inräknat)	Biståndsbeslutat korttidsboende (Avgift för mat ej inräknat)	Hemsjukvård	Reducering av vård- och omsorgsavgiften vid sjukhusvistelse	Matdistribution i ordinärt boende	Trygghetslarm installation och anslutning	Trygghetslarm månadsavgift*
Öckerö	Insatsnivåer	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Övrigt	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Ödeshög	Insatsnivåer	Insatsen tillhandahålls ej	Fast avgift per dag	Övrigt	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Örebro	Timtaxa	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Örkelljunga	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Örnsköldsvik	Timtaxa	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Fast månadsavgift	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Östersund	Fast månadsavgift	Fast avgift per besök
Österåker	Timtaxa	Fast månadsavgift	Övrigt	..	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgiftsfritt
Östhammar	Timtaxa	Avgiftsfritt	Fast månadsavgift	Övrigt	Övrigt	Avgift per månad	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Östra Göinge	Insatsnivåer	Avgiftsfritt	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Nej	Avgift per matlåda	Avgiftsfritt	Avgift, avgiftsfri uttryckning
Överkalix	Insatsnivåer	Fast månadsavgift	Fast avgift per dag	Fast avgift per besök	Avgiften reduceras med 1/30 av den fastställda månadsavgiften per dags frånvaro	Avgift per matlåda	..	Avgift
Övertorneå	Timtaxa

Källa: Socialstyrelsen 2014

Avgiften ingår i maxtaxan om inget annat anges

.. Uppgift finns inte tillgänglig eller är alltför osäker för att anges.

Kommentarer till uppgifterna om hemtjänstavgift 2013: * Kommunen har inte kunnat uppdateras med 2013-års taxa, ** Kommunen har inte kunnat uppdateras med 2013-års taxa men med 2014-års taxa, Källa: SCB, egen bearbetning

Bilaga 5. Tabell över avgifter i kommunernas vård och omsorg om äldre

Kommun	Avgift, fallbeskrivning i ordinärt boende. 4 tim hemtjänst, 4 tim hemsjukvård och larm)*	Matlåda i ordinärt boende, 1 portion exkl. matdistribution	Avgift fallbeskrivning i särskilt boende. Hälldygnsomsorg **	Mat i särskilt boende, Alla måltider 1 månad
Ale	1594	46	4614	2838
Alingsås	1349	60	4926	3150
Alvesta	1776	51	4776	3000
Aneby	1663	..	4620	2844
Arboga	1389	49	5111	3335
Arjeplog	855	50	5076	3300
Arvidsjaur	1643	55	4836	..
Arvika	1776	60	4866	3090
Askersund
Avesta	1484	..	5945	3711
Bengtstors	1258	..	5690	3914
Berg	869	40	4000 (Avgiftsutrymmet)	3000
Bjurholm	558	34	4402	2626
Bjuv	1445	50	4776	3000
Boden
Bollebygd
Bollnäs	1273	53	6046	4270
Borgholm	1776	55	5676	3900
Borlänge
Borås	1080	51	5316	3540
Botkyrka	656	45	4597	2821
Boxholm
Bromölla	1570	48	4514	2738
Bräcke	558	46	4728	2952
Burlöv	1602	55	4526	2750
Båstad	1776	60	5314	3538
Dals-Ed	1390	57	5646	3870
Danderyd	1023	52	5046	3270
Degerfors	..	60	..	3330
Dorotea

Kommun	Avgift, fallbeskrivning i ordinärt boende. 4 tim hemtjänst, 4 tim hemsjukvård och larm)*	Matlåda i ordinärt boende, 1 portion exkl. matdistribution	Avgift fallbeskrivning i särskilt boende. Hälldygnsomsorg **	Mat i särskilt boende, Alla måltider 1 månad
Eda	1776	51	4970	3194
Ekerö	939	49	..	2890
Eksjö	1776	64	5441	3665
Emmaboda	1119	50
Enköping	1740	..	4836	3060
Eskilstuna	1776	51	5019	3243
Eslöv	1266	45	4483	2707
Essunga	1520	39	4676	2900
Fagersta	1451	48	5233	3457
Falkenberg	1296	63	5040	3264
Falköping	1114	56	5106	3330
Falun	1699	65	4956	3180
Filipstad	1610	50	4676	2900
Finspång	1776	27	5161	3385
Flen	1208	52	4776	3000
Forshaga	1688	63	4986	3210
Färgelanda	1360	50	5720	3940
Gagnef
Gislaved	1020	46	4722	2942
Gnesta	1527	52	5076	3200
Gnosjö	1000	58	5426	3360
Gotland	1725	60	5426	3650
Grums	632	0	5226	3450
Grästorp
Gullspång	1776	50	5016	3240
Gällivare
Gävle
Göteborg	445	55	4771	2995
Götene	703	50	4926	3150
Habo	622	50	5493	3717
Hagfors	1776	45	5213	3437
Hallsberg	1776	55	5376	3600
Hallstahammar	1298	57	4876	3100
Halmstad	924	52	4960	3180
Hammarö	1300	43	4821	3045
Haninge	570	40	4476	2700
Haparanda	765	53	Max 4000 (Avgiftsutmottaget)	3945

Kommun	Avgift, fallbeskrivning i ordinärt boende. 4 tim hemtjänst, 4 tim hemsjukvård och larm)*	Matlåda i ordinärt boende, 1 portion exkl. matdistribution	Avgift fallbeskrivning i särskilt boende. Hel-dygnsomsorg **	Mat i särskilt boende, Alla måltider 1 månad
Heby
Hedemora	1776	..	4992	3216
Helsingborg	1004	0	4000 (Avgiftsutrymmet)	2554
Herrljunga	1066	50	5526	3750
Hjo	1298	71	6135	4359
Hofors	1732	53	4776	3000
Huddinge	494	60	4806	3030
Hudiksvall	1286	51	4791	3015
Hultsfred	1576	47	5101	3325
Hylte	1250	48	4726	2950
Håbo	1200	40	4776	3000
Hällefors	1776	58	4806	3030
Härjedalen
Härnösand	1776	52	4576	2800
Härryda	1774	..	4416	2640
Hässleholm	1442	55	5256	3480
Höganäs
Högsby	1451	60	5016	3240
Hörby	..	50	..	2585
Höör	1776	33	3536	1760
Jokkmokk	..	0	..	3030
Järfälla	501	52	4566	2790
Jönköping
Kalix	1776	41	4879	3103
Kalmar	1761	64	5003	3227
Karlsborg	1370	51	5586	3810
Karlshamn	1510	55	5166	3390
Karlskoga	1776	55	5316	3540
Karlskrona	1038	57	5213	3437
Karlstad	1259	0	4866	3090
Katrineholm	1459	59	5030	3250
Kil	1776	53	5193	3417
Kinda
Kiruna	540	44	3159	2896
Klippan	1000	37	4480	2700
Knivsta	1242	44	4000 (Avgiftsutrymmet)	2797
Kramfors	804	53	4873	3113

Kommun	Avgift, fallbeskrivning i ordinärt boende. 4 tim hemtjänst, 4 tim hemsjukvård och larm)*	Matlåda i ordinärt boende, 1 portion exkl. matdistribution	Avgift fallbeskrivning i särskilt boende. Hälldygnsomsorg **	Mat i särskilt boende, Alla måltider 1 månad
Kristianstad	1520	47	5129	3353
Kristinehamn	1608	47	5053	3277
Krokom	1404	53	4876	3100
Kumla
Kungsbacka	890	50	4662	2886
Kungsör	1510	50	4876	3100
Kungälv	1285	38	4606	2830
Kävlinge	1190	58	4596	2820
Köping	1520	44	4766	2990
Laholm	1286	49	4596	2820
Landskrona
Laxå	1776	55	5376	3600
Lekeberg	1776	55	5376	3600
Leksand	1776	27	5430	3654
Lerum	1642	45	4511	2635
Lessebo	924	44	4002	2646
Lidingö	692	54	4736	2960
Lidköping	883	40	3780	2000
Lilla Edet	753	50	4662	2886
Lindesberg	1776	40	4803	3027
Linköping	1480	50	4746	2970
Ljungby	1776	57	5235	3459
Ljusdal	832	41	4895	3115
Ljusnarsberg
Lomma	1776	53	4536	2760
Ludvika	912	45	3405	1625
Luleå	540	59	5106	3330
Lund	1676	..	3536	1760
Lycksele	885	48	4968	3192
Lysekil	1702	46	4529	2753
Malmö	2360
Malung	716	55	5526	3750
Malå	1190	45	..	2850
Mariestad	1132	54	5064	3288
Mark	1776	47	4876	3100
Markaryd	1776	60	4386	2610
Mellerud	1776	52	5886	4110
Mjölby	981	54	5145	3369

Kommun	Avgift, fallbeskrivning i ordinärt boende. 4 tim hemtjänst, 4 tim hemsjukvård och larm)*	Matlåda i ordinärt boende, 1 portion exkl. matdistribution	Avgift fallbeskrivning i särskilt boende. Hel-dygnsomsorg **	Mat i särskilt boende, Alla måltider 1 månad
Mora	1776	70	5726	3950
Motala	1760	50	4976	3200
Mullsjö	1130	60	4806	3030
Munkedal	1776	..	4904	3128
Munkfors	1776	52	5316	3540
Mölnadal	800	46	5196	3420
Mönsterås	1620	55	5076	3300
Mörbylånga	1763	0	5256	3480
Nacka
Nora
Norberg	1380	50	4975	3019
Nordanstig	1775	50	5076	3300
Nordmaling	1150	55	4876	3100
Norrköping	1776	51	5143	3367
Norrtälje	444	50	4686	2910
Norsjö	1700	42	4866	3090
Nybro
Nykvarn	1538	52	4718	2818
Nyköping	1419	64	4800	3024
Nynäshamn	1112	50	5487	3421
Nässjö	1502	46	5396	3620
Ockelbo	969	60	4576	2800
Olofström	786	46	4810	3030
Orsa	1776	50	5246	3470
Orust	822	45	4662	2886
Osby	1396	43	4691	2915
Oskarshamn
Ovanåker
Oxelösund	1584	55	5226	3450
Pajala	1216	42	5346	3570
Partille	923	40	4563	2787
Perstorp	1403	66	4770	2994
Piteå	1370	55	5286	3510
Ragunda	602	..	4401	2625
Robertfors	1507	47	4626	2850
Ronneby	1088	45	4817	3041
Rättvik	1776	52	4476	2700
Sala	1090	0	4517	2741

Kommun	Avgift, fallbeskrivning i ordinärt boende. 4 tim hemtjänst, 4 tim hemsjukvård och larm)*	Matlåda i ordinärt boende, 1 portion exkl. matdistribution	Avgift fallbeskrivning i särskilt boende. Hälldygnsomsorg **	Mat i särskilt boende, Alla måltider 1 månad
Salem	918	102	4849	3073
Sandviken	923	33	4056	2280
Sigtuna	1431	38	4658	2882
Simrishamn	1776	54	4666	2890
Sjöbo	1115	56	4593	2817
Skara	1037	46	5376	3600
Skellefteå	1061	39	4836	3060
Skinnskatteberg	1140	45	4000 (Avgiftsutrymmet)	2895
Skurup	1471	52	4699	2923
Skövde	1590	45	5973	4044
Smedjebacken	1338	55	4576	2800
Sollefteå	1500	43	4286	2936
Sollentuna	525	41	4359	2583
Solna
Sorsele
Sotenäs	1776	59	5088	3312
Staffanstorp	1360	56	4721	2945
Stenungsund	1776	..	5076	3300
Stockholm	407	..	4488	2712
Storfors	1776	37	4836	3060
Storuman
Strängnäs	1687	49	5258	3482
Strömstad	1367	48	4573	2797
Strömsund	1650	50	4776	3000
Sundbyberg	982	45	5069	3293
Sundsvall	1776	45	4806	3030
Sunne	1776	68	5166	3390
Surahammar	1533	50	..	3200
Svalöv	1776	58	5077	3301
Svedala	1190	43	4440	2664
Svenljunga	1776	59	5584	3808
Säffle	1348	..	5481	3705
Säter	1238	..	4957	2881
Sävsjö	1030	..	5161	3385
Söderhamn	955	43	4550	2800
Söderköping	1776	58	4878	3102
Södertälje	1501	51	4000 (Avgiftsutrymmet)	2627

Kommun	Avgift, fallbeskrivning i ordinärt boende. 4 tim hemtjänst, 4 tim hemsjukvård och larm)*	Matlåda i ordinärt boende, 1 portion exkl. matdistribution	Avgift fallbeskrivning i särskilt boende. Hälldygnsomsorg **	Mat i särskilt boende, Alla måltider 1 månad
Sölvesborg	1413	59	5061	3285
Tanum
Tibro	1776	47	6190	4410
Tidaholm	1412	50	4625	2849
Tierp	1776	60	5332	3556
Timrå	..	50	..	3410
Tingsryd	1776	50	4836	3060
Tjörn	1263	48	4447	2677
Tomelilla
Torsby	1776	58	4766	2990
Torsås	900	60	5646	3870
Tranemo
Tranås	783	50	5894	3355
Trelleborg
Trollhättan	1083	46	4786	3010
Trosa
Tyresö
Täby	1016	..	5026	3250
Töreboda	1776	45	5046	3270
Uddevalla	1642	52	4920	3144
Ulricehamn	1464	3743
Umeå	918	35	4666	2890
Upplands Väsby
Upplands-Bro
Uppsala	1192	50	4776	3000
Uppvidinge	1600	58	5341	3565
Vadstena	1776	66	5432	3656
Vaggeryd
Valdemarsvik
Vallentuna	888	48	4000 (Avgiftsutrymmet)	3391
Vansbro	1776	50	5016	3240
Vara	1480	50	4716	2940
Varberg	894	55	4636	2860
Vaxholm	550	..	5076	3300
Vellinge
Vetlanda	1000	60	4896	3120
Vilhelmina	1140	46	4418	2642

Kommun	Avgift, fallbeskrivning i ordinärt boende. 4 tim hemtjänst, 4 tim hemsjukvård och larm)*	Matlåda i ordinärt boende, 1 portion exkl. matdistribution	Avgift fallbeskrivning i särskilt boende. Helledygnsomsorg **	Mat i särskilt boende, Alla måltider 1 månad
Vimmerby	1675	45	4506	2730
Vindeln	1600	54	5436	3660
Vingåker	..	55	..	3600
Vårgårda
Vänersborg	1668	44	..	2932
Vännäs	550	40	4620	2860
Värmdö	1309	49	4752	2976
Värnamo	1297	48	4326	2550
Västervik	1462	49	4878	3102
Västerås
Växjö	1776	55	5297	3521
Ydre	1776	70	5736	3960
Ystad	792	49	4446	2670
Åmål
Ånge	1188	50	4776	3000
Åre	1226	45	4617	2853
Ärjäng	1776	53	4416	2640
Åsele	1153	52	4856	3080
Åstorp	960	..	4612	2836
Ätvidaberg	1447	46	5088	3312
Älmhult	1200	65	4606	2700
Älvdalen
Älvkarleby	1424	..	4776	2990
Älvsbyn	1238	58	5276	3500
Ängelholm	1558	58	4733	2953
Öckerö	1417	57	4000 (Avgiftsutrymmet)	3000
Ödeshög	844	51	4950	3174
Örebro	1646	36	4716	2940
Örkelljunga	1602	42	4956	3180
Örnsköldsvik	1776	50	4820	3044
Östersund
Österåker	868	39	5104	3328
Östhammar	1776	59	5143	3367
Östra Göinge	1324	55	4645	2869
Överkalix	863	40	5376	3600
Övertorneå

*Månadsavgiften för en ensamboende person i ordinärt boende med följande insatser: Hemtjänst- 4 timmar städning/månad, 4 timmar hemsjukvård/månad, trygghetslarm (månadsavgift och ingen uttryckning under månaden). Personens avgiftsutrymme är 4000 kronor.

** Månadsavgiften för en ensamboende person i permanent särskilt boende med följande insatser: Helydgnssomsorg och mat (alla måltider). Personens avgiftsutrymme är 4000 kronor. Hyran är ej inräknad. Avgift för förbrukningsvaror, el och dylikt kan tillkomma.

· Uppgift finns inte tillgänglig eller är alltför osäker för att anges. Källa: Socialstyrelsen, 2013